GAZETA POLSKA CHICAGO

BOŻE ZBAW POLSKĘ

PISMO LUDOWE DLA POLONII W AMERYCE.

No. 11. — Chicago, Illinois, Czwartek, 12-go Marca, 1896 roku. — Rok 24.

ENTERED AT THE POST-OFFICE AT CHICAGO, ILLINOIS, AS SECOND-CLASS MATTER.

CHARTER

Związku Narodowego Polskiego z siedzibą stałą w mieście Chicago.

Historya biblijna uczy nas, że pierwsi nasi rodzice zgrzeszyli za zerwanie owocu zakazanego. Wiemy wszyscy o tem że to, co jest zakazanem, jest najporządliwszem.

Gdyby Sławetny Zarząd Centralny Związku Narodowego nie pozostawał w swej głupocie i zaraz po odebraniu Charter'u podał go w "Zgodzie", aby każdy Związkowiec mógł wiedzieć na jakim fundamencie Związek jest inkorporowany — nie byłby tak bardzo od Związkowców pożądanym.

Na liczne domagania się Związkowców musieliśmy się koniecznie postarać o dosłowne przepisanie, tak bardzo strzeżonego Charteru. Używaliśmy różnych środków, aby "Charter" Związku do ręki dostać; było prawie niepodobieństwem; jedni mówili, że "Charter" jest odesłany do Cenzora do Duluth, drudzy znów twierdzili że Charter jest w skarbcu (safe) bióra Zw. Centr. od którego to "saf'u" mają klucze tylko kasyer i sekretarz, wreszcie inni twierdzili, że "Charter" Związku jest oddany do "Safe Depository" w banku, gdzie go nikt skraść nie może, ani się też nie spali. Czy to jednego złość nie musi pobierać, chcąc koniecznie "Charter" do ręki dostać a tu nie można. — Niech będzie jak chce, trzeba się wziąść ostateczności........ i w niespełna pół godziny, gdy jeden czytał, drugi pisał — jest tak bardzo strzeżony "Charter" na widownię publiczną poniżej **dosłownie** podany.

STATE OF ILLINOIS

Insurance Department.

BRADFORD K. DURFEE, SUPERINTENDENT.

To all whom these Presents shall come, greeting:

Whereas, a certificate of Association duly signed and acknowledged, having been filed in the Insurance Department of the State of Illinois, on the 25th day of January, A. D. 1896 for the organization of the Polish National Alliance of the United States of North America, and in accordance with the provisions of an Act entitled: "An Act to provide for the organization and management of fraternal, beneficiary societies for the purpose of furnishing life indemnity or pecuniary benefits to beneficiaries of deceased members or accident and permanent indemnity, disability to members thereof; and to control such societies of this State and other States doing business in this State and providing and fixing the punishment for violation of the provisions thereof and to repeal all laws now existing which conflict herewith."

Approved and in force June 22d, 1893, as amended by act June 21st, 1895, in force July 1st, 1895, a copy of which Certificate is hereto attached.

Now, Therefore, I, Bradford K. Durfee, Insurance Superintendent of the State of Illinois, by virtue of the powers vested in me and the duties imposed upon me by the Act aforesaid, do hereby certify that the said Polish National Alliance of the United States of North America is a legally organized fraternal beneficiary society under the laws of this State.

In testimony whereof, I hereunto subscribe my name and affix the seal of my office, at Springfield, State of Illinois, this 25th day of January, A. D. 1896.

BRADFORD K. DURFEE,
Insurance Superintendent.

[Insurance Department of the State of Illinois.]

State of Illinois } ss.
Cook County }

To the Insurance Superintendent of the State of Illinois:

We, the undersigned, Theo. M. Helinski, Edmond Z. Brodowski, I. F. Dankowski, Val. Wleklinski, Bernard L. Maciejewski, A. X. Centella, Teo. Kodis, Adam Blaszczynski, M. J. Sadowski and Stanislaw Nicki — Citizens and Voters of the State of Illinois hereby associate ourselves together for the purpose of forming a Corporation under an Act of the General Assembly of the State of Illinois, entitled "an Act to Provide for the organization and management of fraternal, beneficiary societies for the purpose of furnishing life indemnity or pecuniary benefits to beneficiaries of deceased members, or accident or permanent indemnity, disability to members thereof, and to control such societies of this State and of other States doing business in this State and providing and fixing the punishment for violation of the provisions thereof, and to repeal all laws now existing which conflict herewith"; approved and in force June 22d, 1893, as amended by act approved June 21st, 1895, in force July 1, 1895 and for the purpose of such organization we hereby certify as follows, to wit:

1. The name as title by which such corporation shall be known in law is the Polish National Alliance of the United States of North America.

2. The principal business office shall be located in Chicago, Cook County, State of Illinois.

3. The names and residences of the incorporators are as follows, respectively, to wit:

NAMES.	TOWN.	COUNTY.	STATE.
Theo. M. Helinski	Duluth	St. Louis	Minnesota
Edmond Z. Brodowski	Chicago	Cook	Illinois
I. F. Dankowski	Chicago	Cook	Illinois
Val. Wleklinski	Chicago	Cook	Illinois
Bernard L. Maciejewski	Chicago	Cook	Illinois
A. X. Centella	Chicago	Cook	Illinois
Teo. Kodis	Chicago	Cook	Illinois
Adam Blaszczynski	Chicago	Cook	Illinois
M. J. Sadowski	Chicago	Cook	Illinois
Stanislaw Nicki.	Chicago	Cook	Illinois

4. The object for which this Corporation is formed is (1) To unite in a fraternal beneficiary society such members as are admissable in accordance with the laws of the Polish National Alliance, and to advance its members morally, socially and intellectually and to develop patriotism among the members thereof. (2) to create and maintain in a fund or funds by levying on and collecting from the members fees, dues and assessments for carrying out the purposes of the Alliance; and after paying the expenses of conducting its affairs, to pay therefrom, to members who shall have complied with the legal requirements of the Alliance, such sick accident and disability relief, and to families, kinsmen, heirs, blood-relations, affianced husband or affianced wife, and to all persons dependent upon the member, such death and funeral benefits as provided by the rules and constitution of the alliance.

5. The plan which shall be followed in carrying out the object is as follows, to wit: To unite in a Grand Fraternal beneficiary Educational and Patriotic Society, all men of Polish descent by an equitable assessment to provide; (1) For the payment of death and sick benefit (2) disability relief in case of accident. (3) and to promote through the Group or lodge system with ritualistic form of work, the social, moral, educational and patriotic advancement of the members of the Alliance.

The Supreme power of the Polish National Alliance is to be vested in a central Government to be composed of ten (10) men who are to be elected by the representatives of the members of the respective Groups thereof at the biennal session of the Alliance.

6. The management of the aforesaid Alliance shall be vested in a board Ten Directors.

7. The following persons are hereby selected as the Directors to control and manage said Corporation for the first year, viz: Theo. M. Helinski, Edmond Z. Brodowski, I. F. Dankowski, Val. Wleklinski, Bernard L. Maciejewski, A. X. Centella, Teo. Kodis, Adam Blaszczynski, M. J. Sadowski, Stanislaw Nicki. Their successors shall be selected in the following manner: by the representatives of the members of the respective Groups thereof at the biennal session of the Alliance.

8. No person shall become a member of this corporation who is under 21 or over 50 years of age.

9. Applicant for membership will be required to undergo a strict medical examination before being admitted to membership of this Corporation.

10. Bona-fide application for membership have been secured from not less than five hundred persons who have each made application for membership in said proposed Association or Society, and have each been duly examined and recommended by a reputable physician, and have each deposited with the undersigned proposed incorporators of the said Association or Society the sum of one assessment on each one Thousand Dollars of insurance or part thereof, provided for in the plan of organization of said Association or Society as an advance assessment for mortuary purposes.

SIGNED:

Theo. M. Helinski	Stanislaw Nicki
Edmond Z. Brodowski	Adam Blaszczynski
M. J. Sadowski	A. X. Centella
Teo. Kodis	I. F. Dankowski
Val. Wleklinski	Bernard L. Maciejewski.

State of Illinois } ss.
County of Cook }

I, C. F. Pettkoske, a Notary Public in and for the County and State aforesaid, do hereby certify that on this Twenty-third day of January, A. D. 1896, personally appeared before me Theo. M. Helinski, Edmond Z. Brodowski, I. F. Dankowski, Val. Wleklinski, Bernard L. Maciejewski, A. X. Centella, Teo. Kodis, Adam Blaszczynski, M. J. Sadowski and Stanislaw Nicki to me personally known to be the same persons who executed the foregoing certificate, and severally acknowledged that they had executed the same for the purposes therein set forth.

In Witness Whereof I have hereunto set my hand and seal the day and year above written.

{SEAL} *C. F. PETKOSKE*,
Notary Public.

Filed for Record January 30, 1896.
No. 2340464 at 12 M. Samuel B. Chase, Recorder.

Na powyższy "Charter" miano wydać około 480 dolarów z kasy Związkowej.

Niniejszy numer Gazety Polskiej z "Charter'em" wysełamy każdemu, kto go zarząda i nadeśle 5 centów.

Rowolucya Kubańska.

Gen. Weyler, główno-dowodzący Hiszpanii na wyspie Kubie i gubernator z nieograniczoną władzą zaprzecza po dawanym zarzutom, że jest krwiożerczym okrutnikiem. Weyler oświadczył, że jeźli Stany Zjednoczone uznają Kubańczyków za stronę wojującą, to nie będzie ręczył za bezpieczeństwo majątków Amerykanów na wyspie.

— Dzienniki w Havana uważają głosowanie kongresu amerykańskiego za akt wojenny. Jak wiadomo akcya kongresu — aby stała się prawem — potrzebuje podpisu prezydenta Clevelanda. Oczy wszystkich są też na niego skierowane i wszyscy z największem natężeniem wyczekują akcyi prezydenta Clevelanda.

— Nowy wróg zaczyna dziesiątkować wojsko hiszpańskie — ospa. Wskutek wybuchu tej zarazy, władze wojskowe wydały rozporządzenie, aby zapadających na ospę natychmiast odsełano do szpitala. W Manzanillo ospa panuje epidemicznie. Prócz tego żółta febra zabiera setki ofiar z pomiędzy żołnierzy hiszpańskich.

— Kubańczycy upojeni są radością sprawioną akcyą kongresu amerykańskiego. Teraz z niecierpliwością wyglądają tylko podpisu uchwał obydwóch wydziałów kongresu przez Clevelanda, poczem śmiało będą mogli zakupywać amunicyę w Stanach Zjednoczonych, na której im zbywa. Całe oddziały Kubańczyków uzbrojone są tylko w "machetes" (półnoże pół szpady) i gdy zostaną uzbrojone w nowoczesną broń nie wątpią, że wkrótce wypędzą Hiszpanów z Havany i okolicy.

Upojenie radośne jest tak wielkiem, że główni dowódzcy rewolucyonistów obawiają się reakcyi w razie przydłuższej zwłoki Clevelanda w podpisaniu deklaracyj kongresu.

Dowiedziano się, że wojsko hiszpańskie nie dostało wypłaconego żołdu od trzech miesięcy. W kasie wojskowej w Havana są pustki a w państwowej kasie "w Madrycie nie ma ani jednego peseta". Dopiero minister finansów zacznie układy o pożyczkę w Londynie, na co ma upoważnienie od Cortezów (parlamentu hiszp.) od blizko dwóch lat, lecz dotąd nie był w stanie nigdzie pożyczki uzyskać, bo kredyt Hiszpanii jest bardzo zachwianym.

HAVANA, 8go marca. W środkowej części prowincyi Matansas przyszło do do walnej bitwy pomiędzy Hiszpanami a Kubańczykami.

Hiszpański pułkownik Vicuna donosi, że starcie było z 7000 rewolucyonistów znajdujących się pod dowództwem Maxima Gomez, Antonio Maceo, Lacret i innych — i to w pobliżu plantacyj Diana i Alabrus w dystrykcie Corral Falso. Wojsko rządowe wyparło rewolucyonistów z ich pozycyi. Rewolucyoniści uszli pospiesznie do San Miguel de los Banos.

Rewolucyoniści stracili 71 w zabitych i 42 rannych pozostawionych na polu bitwy a przytem wielka liczba została wziętych jako jeńcy. Prócz tego rewolncyoniści stracili 200 koni.

—Z Kingston, Jamajki, donoszą 6 bm., że udało się wylądować szczęśliwie ekspedycyi ze Stanów Zjedn. z ludźmi i amunicyą dla rewolucyonistów. Dwie nowe ekspedycye spodziewane są każdego dnia z wielkiemi ładunkami nabobojów i świeżymi ludźmi — ochotnikami ze Stanów Zjednoczonych.

— Do Chicago przybędzie wkrótce senor Jerzy Gomez, brat sławnego dowódzcy kubańskiego w interesie rewolucyi kubańskiej. Następnie uda się na wschód, gdzie przemawiać będzie do Kubańczyków i ich sympatorów, aby w obecnym czasie podwoili starania, gdyż obecny czas jest nadzwyczaj ważnym i decydującym dla sprawy kubańskiej.

POWSTANIE NA WYSPIE KUBA.

Że na wyspie Kuba można się spodziewać decyzyi w walce krajowej ludności z Hiszpanami, zdaje się jasno wynikać z telegraficznych wiadomości.

Miszkańcy Madrytu i całej dumnej Hiszpanii nie zdają się tego zrozumieć, pomimo porażek jej wojska stojącego pod rozkazami słynnego generała Martinez de Campos.

Lecz bezstronniczy badacz sposobu prowadzenia wojny Campos dawno wiedział, iż popełnia on błąd, gdy sądził, że wschód wyspy jest tylko rewolucyjnym. Aby pognębić tamtejszych powstańców, użył wielkiej siły wojskowej, chcąc osadzić główne miejsca portowe Puerto Principe i poblizkie wybrzeże, aby zapobiedz wylądowaniu "filibustierów", broni, amunicyi i pieniędzy.

Oprócz tego postawił na poprzeg całej wyspy linię wojska, aby prowincyę tę odciąć od reszty wyspy. Lecz wylądowania broni i amunicyi trwały wciąż, prawie pod nosem hiszpańskich stróżów wybrzeża. I nareszcie przełamały się tamtejsze oddziały powstańców pod Gomezem i Maceo w liczbie 18,000 przez linię wojska, gdyż takowe nie mogło odciąć gór i bagien, których charakter był dobrze znanym powstańcom, ale nie Hiszpanom.

W środkowych prowincyach złączyło się wiele pojedynczych oddziałów z główną armią powstańców, którzy licząc 13,000 głów mogli wkroczyć do głównych północnozachodnich prowincyj Matansas i Havana i do najbardziej na południowy zachód położonej prowincyi Pinar del Rio i nareszcie w liczbie 12,000 ukazać się przed stolicą Havana i takową otoczyć.

W jaki sposób mogło przyjść do takiego rozwoju, gdyż Campos miał około 100,000 żołnierza pod swymi rozkazami, byłoby zupełnie nie zrozumiałem, gdyby to nie wytłómaczyła zupełnie fałszywa taktyka generała i topograficzna miejscowość wyspy.

Hiszpański generał poznał za późno, że cała wyspa jest buntowniczą. Rozdzielił wielką swą armię na setki oddziałów tak, iż przy braku dróg i kolei po zniszczeniu tychże przez nieprzyjaciela, nie łatwo mógł zgromadzić większą liczbę wojska. Mniemał on, że to nie będzie potrzebnem, gdyż sądził, że powstańcy będą prowadzili tylko małą wojnę guerylasów.

Na to się przygotował i rozesłał swe wojsko do różnych punktów. A z tego korzystali Maceo i Gomez, gdyż wymijali te miejscowości i z silną armią pokazali się w pobliżu stolicy Havana. Miasto to jest dobrze ufortyfikowane i oblężenie lub niespodziana napaść powstańców nie udałaby się, gdyby ludność się nie zbuntowała i dobrowolnie nie otworzyła bram miasta.

To niebezpieczeństwo zmusza generałów hiszpańskich do utrzymywania silnej załogi w mieście, którąby mogli zwrócić w razie potrzeby przeciw powstańcom. Podczas całej walki utrzymują 30,000 żołnierzy których tem bardziej muszą zatrzymać w Havana, gdyż w wielkiej masie 200,000 Kubańczyków i negrów okazują się znaki buntu od czasu, gdy powstańcy pokazali się w pobliżu stolicy, podczas gdy jest tam tylko 50,000 Hiszpanów i ich przyjaciół.

To położenie okazuje, dlaczego Hiszpanie nie uderzają na powstańców wielkimi oddziałami. Na to nie są dość silnymi, na otwartem polu przed Havaną, gdzie mają w ruchu 10 000 do 12 000 w 3ch lub czterech oddziałach. Tych unikają powstańcy zawsze lub przełamuje ich linie, co im się tem łatwiej udaje, gdyż [illegible] ją kilka tysięcy ludzi konnych.

Wątpliwą jest rzeczą, czy Havana mająca tak silną załogę, może łatwo wpaść w ręce powstańców. Lecz stósunki są takiemi, iż to jest możliwem. Cały przywóz do miasta jest wstrzymanym. Już daje się czuć od dłuższego czasu brak żywności i ceny są bardzo wysokiemi. Hiszpańskie wojsko w mieście, jako i w innych miejscach nie dostawało już w ostatnich czasach żołdu i zostaje dziesiątkowane przez głód i choroby. Zkąd może powstać pomyślny bunt w Havana i następnie kapitulacya.

Na wspólne działanie daleko i szeroko po wyspie rozrzuconych żołnierzy hiszpańskich Campos liczyć nie może. W wszystkich prowincyach poumieszczano masy powstańców, którzy zaczepiają oddziały wojskowe i przeszkadzają im w marszach.

Słusznie też zauważono, że stan wojska hiszpańskiego, w którego szeregach znajdują się tysięce niedojrzałych i młodych chłopaków, wskutek niewygód i chorób tak podupadł, że stracili ochotę i zdolność do walki, i że już wielu miano odwołać, aby zapobiedz dezerterowaniu.

Gdyby nawet Havana nie wpadła w ręce powstańców, można się spodziewać wygranej na ich korzyść. Wogóle wszystkie prowincye sprzyjają powstańcom i może przyjść do tego, że wojsko wymrze z głodu, gdy Hiszpania nie będzie mogła dostarczyć prowiantów.

Im więcej będzie wysełane wojsko, tem większy nastąpi niedostatek; Hiszpania nie będzie mogła wkrótce dostarczać żołnierza i posiłków pieniężnych dla uśmierzenia powstańców, którzy walczą jak lwy, w nadziei, że lada dzień wywieszą sztandar wolności na murach stolicy, i odetchną swobodnie po tysiącletniej niewoli.

Polakom w Nowym Yorku oznajmiamy, że "Zgoda" była tylko jeden raz drukowana w drukarni "Gazety Polskiej".

INTERES BANKOWY.

Kurs pieniędzy, które wysełam do Europy jest następującym:

	Kurs.	Portoryum
Marka do Cesarstwa Niemieckiego, W Ks. P., Prus W. i Z. i Szlązka	24½	15
Gulden czyli złr. do Cesarstwa Austryackiego (Galicyi, Czech, Morawii i Węgier)	41½	25
Rubel do Carstwa Russkiego, Litwy i Polski pod Moskalem	53¼	25
Frank do Francyi, Szwajcaryi i Belgii	20	15
Gulden do Holandyi	40½	25
Kroner do Danii, Szwecvi i Norwegii	27½	25
Lira do Włoch	18⅘	25

W. DYNIEWICZ

KALENDARZ TYGODNIOWY.

Marzec.

12 C. Grzegorza Wielkiego pap.
13 P. Nicefora, Eufrozyny.
14 S. Matyldy kr., Zacharyasz.
15 N. Longina żołnierza i męcz.
16 P. Heriberta arcyb., Henryki.
17 W. Gertrudy wd., Patryc. b.
18 Ś. Gabryela archanioła.

POLSKA

ZIEMIE POLSKIE POD MOSKALEM.

Krótka opowieść. Z Łodzi piszą 8. zm. do „Kur. Codz“: Było ich dwoje. „Ona” poślubiła go z miłości, „on” z interesu, gdyż „ona” była stara, a „on” młody. Jakie były miodowe miesiące, kronika milczy, ale w cztery miesiące po ślubie — on drapnął. Opuszczona stwierdziła, że nietylko serce jej ukradł... Znaczny fundusz (coś około 10.000 rs.), który mu powierzyła nazajutrz po ślubie, także zniknął. Ofiara miłości, „ona“, wstydziła się rozpaczać; odsunęła się tylko od ludzi i w cichości rozważała, że w czarnym gruncie nie utrzyma się świeży kwiatek. I była już na drodze do zrezygnowania z zapóźnej miłości — gdy do Łodzi nadeszła wiadomość, że „on“ się ożenił z młodą, piękną dziewoją we Lwowie... Kto widział rozdrażnioną lwicę podczas głodu? Taką właśnie była „ona“ w chwili, gdy się o powyższem dowiedziała. Sprzedała wszystko, co w Łodzi miała ziemskiego, i „na skrzydłach“ pary poleciała do Lwowa, pieszcząc w duszy zamiar zemsty. Skruszy go na miazgę pod zarzutem dwużeństwa, wtrąci do więzienia na całe lata. Przyjechała; już adwokatowi losy swej zemsty powierzyła, lecz o zgrozo! „on” jeszcze się nie ożenił, lecz dowiedziawszy się, że „ona“ jest we Lwowie, odesłał jej zabrane pieniądze, rozpoczął kroki rozwodowe, rozwód otrzymał i... zaprosił na ślub. Przed tygodniem właśnie „ona” była obecną, gdy „on” przysięgał innej, której widok wił „nią” w bezsilnej zazdrości. Oto treść krótkiej opowieści.

— Z Kijowa pod dniem 17 b. m. donoszą do „Kur. Warsz.”:

Teatr miejski opery zgorzał do szczętu. Pożar ukazał się około godziny 4, kiedy z teatru wyszła już licznie zebrana publiczność, artyści oraz służba po ukończeniu przedstawienia opery Czajkowskiego „Eugeniusz Oniegin”. Wieczorem miało być dane ostatnie w sezonie przedstawienie rosyjskiej opery. Na wielki post miała być sprowadzona opera włoska. Prawdopodobnem jest, że się zapaliły kulisy od strzału, jaki w ostatnim akcie daje Oniegin do Lenskiego. Ogień szerzył się z bajeczną szybkością. W ciągu 15 minut sala widzów zamieniła się w morze płomieni. Pożar trwał całą noc. Zgorzały wszystkie dekoracye, bogata biblioteka i instrumenta muzyczne. Entreprenerka Sethofer-Sielowa poniosła olbrzymie straty. Tenor Myszuga utracił wspaniałe kostiumy. Artyści opery postradali cenne instrumenta. Teatr był oświetlony elektrycznością. Zbudowany r. 1856, ubezpieczony był w Towarzystwie miejskiem wzajemnego ubezpieczenia na 162,924 rs. Budowla była stawiana bez zapasowych wyjść. Gdyby pożar wybuchnął wcześniej katastrofa przybrałaby straszne rozmiary i ofiarą jej padłaby cała publiczność. Dokoła teatru gromadzą się tłumy. Wielu modli się, dziękując Bogu, że pożar wybuchnął po przedstawieniu. Ofiar w ludziach nie ma. Przy pożarze obecny był jeneral gubernator hr. Ignatjew. Dziś rano zgliszcza jeszcze tleją. Ogromny gmach zamieniony w ruinę. Straż ogniowa, pomimo wysiłków, niewiele mogła pomódz. Sąsiednia stacya elektryczna ocalała.

— Katedrę literatury polskiej, jak donoszą pisma warszawskie, otworzono w bieżącym roku na uniwersytecie kijowskim, powstałym w znacznej części z funduszów liceum wołyńskiego w Krzemieńcu. Prowadzi ją dziekan fakultetu historyczno-filologicznego, prof. Foryński. Katedra ta cieszy się bardzo licznym zastępem słuchaczów, nie tylko filologów, lecz i z innych wydziałów.

— Z dramatów życiowych. Czytamy w „Kur. Warszawskim”: W naszem powszednim życiu zdarzają się wypadki do głębi wstrząsające, zwłaszcza gdy przychodzą niespodzianie. Taki właśnie wypadek zaszedł w rodzinie K. Osiemnastoletnia panna K. miała w tych dniach poślubić pewnego człowieka, którego gorąco ukochała, posiadając i jego wzajemność. Ślub młodej pary został oznaczony na dzień 5. zm. W przeddzień zamierzonych godów narzeczona bez żadnego powodu wpadła w jakiś stan chorobliwy. Wezwany lekarz, przyjaciel rodziny, zaopiniował, że to przemijające rozdrażnienie nerwów, spowodowane wzruszeniem bardzo naturalnem przed mającą nastąpić chwilą uroczystą. Przepisane środki uspakajające nic wszakże nie pomogły i w ciągu nocy choroba rozwinęła się do tego stopnia, że pannę K., szalejącą jako furjatkę, musiano ubezwładnić. Przybyli wczesnym rankiem lekarze, stwierdzili obłęd i to tak gwałtowny, że zachodzi konieczność niezwłocznego umieszczenia chorej w specyalnym domu zdrowia. Zrozpaczeni rodzice musieli się poddać wyrokowi lekarzy. Odwiezienie chorej do szpitala nastąpiło prawie w tej samej godzinie, jaka była wyznaczona na obrzęd ślubny.

POD AUSTRYAKIEM

GALICYA.

Budowa teatru we Lwowie. Nareszcie zrobiono pierwszy krok na seryo w sprawie budowy nowego teatru, którego wyczekują wszyscy z prawdziwą niecierpliwością. Jeżeli wszystko pójdzie w porządku, to w tem jeszcze stuleciu doczekamy się nowego teatru we Lwowie.

Konkurs na plany nowego teatru we Lwowie został rozstrzygnięty. Komisya sędziów, pod przewodnictwem dr. Małeckiego, przyznała jednogłośnie pierwszą nagrodę w kwocie 3000 zł. projektowi p. Zygmunta Gorgolewskiego, dyrektora państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie, drugą nagrodę w kwocie 2000 zł. p. Janowi Zawiejskiemu, budowniczemu, obecnie w Wiedniu zamieszkałemu.

Komisya oceniała tylko dwa plany, które nadesłane zostały w terminie. Po terminie nadeszły jeszcze dwa plany, które nie były oceniane. Dlatego też trzeciej nagrody nikomu nie przyznano.

Na budowę teatru preliminują 700.000 zł. miasto da 400.000 zł. gotówką i grunt, a kraj 300.000 zł. w formie opłacania rat i procentów amortyzacyjnych od pożyczki w tej wysokości zaciągnąć się mającej. Do subwencyi tej przywiązany jest warunek, że budowa ma się rozpocząć w toku r. 1896, inaczej gaśnie promesa.

Teatr krakowski kosztował gotówką 700.000 zł., a grunt dano tam także za darmo. Spodziewać się należy, że we Lwowie nie pójdą za przykładem Krakowa pod względem przekrocenia kosztorysu.

— Ludność Krakowa, według sprawozdania miejskiego biura statystycznego za ostatni kwartał ubiegłego roku, wynosiła ogółem 79,336 mieszkańców. W tej liczbie mężczyzn 38,552 (wraz z wojskiem, obliczonem na 5471 ludzi) i kobiet 40,784. Liczba kobiet zatem jest wyższą w Krakowie od liczby mężczyzn o 2232. Roczna liczba małżeństw przedstawia się w cyfrach 10.28 (na 1000 mieszkańców), urodzeń 35.34, śmiertelności w ogóle 30.65. Charakterystycznem jest, iż śmiertelność wśród chrześcian w Krakowie jest znacznie większą, aniżeli wśród żydów, gdy bowiem chrześcian na rok i 1000 mieszkańców umiera 32.65, żydów tylko 25.21. Sprawozdanie wykazuje wszakże, iż cyfra śmietelności miejscowej, po wyłączeniu umierających w Krakowie osób zamiejscowych, wynosi tylko 19.66.

POD PRUSAKIEM

W. KS. POZNAŃSKIE.

Z prowincyi piszą do „Dzien. Pozn.“ Ponieważ tak często bolesne dochodzą nas wiadomości przez pisma publiczne o sprzedażach majątków polskich kolonizacyi lub w ręce niemieckie nie od rzeczy będzie podzielić się z Szanowną Redakcyą nowiną, która nam może doda otuchy.

Otóż w rocznicę zjednoczenia Niemiec wykupił pełnomocnik pana hrabiego Władysława Zamojskiego pan dr. Celichowski majątek Dworzyska, około 600 mórg w powiecie sremskim, od Niemca rotmistrza Rollina.

Nadmienić tu muszę, że już niejeden majątek byłby się dostał kolonizacyi lub Niemcom, gdyby go pan hrabia Zamojski nie był wykupił; wspomnę tylko Źrenicę, Gądki, Bieganów i wiele mniejszych gospodarstw. Oby przykład ten znalazł godnych naśladowców.

— Dobra rycerskie Ostrobudki, w powiecie rawickim położone a należące do spadkobierców p. Rogalińskiego, przeszły w drodze kupna, jak pisze „Brom Tagebl.“ na własność niejakiego Aronsohna z Wrocławia.

PRUSY WSCHODNIE I ZACHODNIE.

W Tylży odbyło się dnia 12 zm. zebranie Litwinów, na którem obradowano nad sprawą wysłania petycyi do cesarza, dotyczącej udzielania w szkołach ludowych nauki religii w ojczystym języku dzieci litewskich. Wybrano z każdego powiatu deputowanego — ogółem siedmiu — którzy mają wręczyć petycyą cesarzowi. Deputacya ma zamiar uprosić ministra oświaty, ażeby poparł prośbę. Dotąd podpisało ją 30,000 osób.

— Z Torunia. Ostatnie liczenie ludności wykazało, że Toruń liczy wśród ludności cywilnej: ewangelików 11.646, katolików 9657, żydów 1147, a w wojsku: ewangelików 5966, katolików 1608, żydów 25. Razem więc mieszka w mieście Toruniu (bez Mokrego, które tworzy osobną gminę) 11,355 katolików. Ponieważ na katolików niemieckich nie przypada ani 10 proc. ludności katolickiej, przeto liczyć można Polaków w Toruniu na przeszło 10 tysięcy. Nie mają oni mimo to w radzie miejskiej ani jednego reprezentata.

— Z Prus Zachodnich otrzymał „Kur. Pozn.“ od pewnego duchownego następujące pismo:

„Szanowna Redakcya pyta się, czy to podobna, że jakiś proboszcz pod Gdańskiem tylko te dzieci polskie, co po polsku czytają, przysposobia do Sakramentów św. po polsku. Niestety! tak postępuje sobie w naszej dyecezyi chełmińskiej wielu, wielu proboszczy. Ale dzieją się u nas jeszcze gorsze rzeczy. Naprzykład pod Wejherowem jest mała parafijka, kiedyś zupełnie polska, dziś chyżym krokiem — bo par force do tego gnana — zdążająco do oddania się w zimne objęcia pangermanizmu. Jest tam jeszcze co prawda co drugą niedzielę polskie kazanie, ale — proszę mi wierzyć na słowo — w przeszłym roku ani jedno dziecko nie pobierało nauki przygotowującej do Sakramentów św. w polskim języku. U nas dzieją się rzeczy wprost o pomstę do nieba wołające, my je chowamy pod korzec dla miłej zgody, a jednak okrzyczano nas u góry i u dołu burzycielami“.

— Synobójca. O strasznym wypadku donoszą z Grudziądza: Ogrodnik Malewski, zamieszkały w wiosce Kleingerswalde, w Prusach Zachodnich, położywszy 8 letniego synka swego na pniu drzewa, odciął mu siekierą główkę, poczem sam odebrał sobie życie przez powieszenie. Malewski do ostatniej chwili niczem nie zdradzał pomięszania zmysłów, a jedynie obłąkaniem możnaby wytłómaczyć czyn tak okrutny.

SZLĄZK.

Polonizator-germanizator? Czytamy w „Katoliku”. W Łączniku umarł nauczyciel Cholewa. Przy pogrzebie była przemowa polska i polski śpiew. Koledzy zmarłego, nauczyciele, zaśpiewali przy końcu pieśń niemiecką. Ponieważ obaj księża odeszli od grobu przed ukończeniem tej niemieckiej pieśni, opisano tę sprawę w „Suchles. Schul-Ztg.” i rzucono na proboczcza łącznickiego, ks. Woysky'ego, podejrzenie, jakoby był polonizatorem.

Tymczasem ks. Woysky ogłasza między innemi, co następuje:

1) Przy pogrzebach i ślubach pozostawiam do woli osobom, które nabożeństwo zamawiają, w jakim języku pieśni podczas niego śpiewane być mają.

2) Przy pogrzebie nauczyciela Cholewy życzono sobie polskiej mowy pogrzebowej i polskiego śpiewu. Skoro jednak nauczyciele oświadczyli mi, że zamierzają także niemiecką pieśń zaśpiewać, natychmiast na to pozwoliłem, jeżeli ojciec zmarłego na to się zgodzi. Po pogrzebie odeszliśmy z ks. kapelanem, ale nie dla tego, jakobym nie chciał słuchać niemieckiej pieśni, tylko dla tego, ponieważ dzieci już i tak długo czekały na spowiedź, a było zimno. Gdyby ks. kapelan nie był wziął udziału w pogrzebie, byłby spowiedzi św. słuchał, a ja wtenczas całkiem chętnie niemieckiej pieśni byłbym posłuchał.

3) Tutejsze dzieci szkolne dobrze wiedzą, że niemiecki śpiew lubię i pielęgnuję go, albowiem od dziesięciu lat śpiewają te, które ładny głos mają, co rok w wigilią o godzinie 5 pieśń „Stille Nacht“ i jeszcze jednę niemiecką pieśń w moim domu, aby mi uciechę sprawić; za to otrzymują podarki. Z tego samego powodu zaśpiewały mi dzieci szkolne z Szelic w wigilią moich urodzin kilka pieśni tylko niemieckich.

4) Jak marnem jest podejrzenie na mnie rzucone, jakobym niemiecką mowę starał się prześladować i usunąć, można się i z tego przekonać, że dzieciom i dorosłym pożyczam niemieckie książki powieściowe.

4) Gdy rodziny polskie zachęcam do uczenia dzieci polskiego czytania, ażeby takowe, — o ile niemieckiej mowy zadowalniająco się nie nauczą, — mogły w nauce do sakramentów św. z pożytkiem brać udział, wtedy żaden rozsądny człowiek, a najmniej nauczyciel, nie może w tem widzieć uciskania niemieckiego języka.

6) Już od 12 lat z własnej i wolnej woli zaprowadziłem co miesiąc niemieckie kazanie, przed i po którem oczywiście śpiewa się niemiecka pieśń; skutkiem tego uważają mnie w kołach polonofilskich germanizatorem.”

Tak głosi ks. Woysky z Łącznika, a „Katolik“ dla prawdy wyznać musi, że ten, kto ks. Woysky'ego w katolickiej „Schl. Schl. Ztg.“ polonizatorem ogłosił, niewątpliwie krzywdę mu wyrządził.“

TANIO!! TANIO!!

Pierwsza księgarnia Polska

W AMERYCE

Wł. Dyniewicza, 532 Noble St., Chicago, Ill.,

odebrała z Europy

wielki zapas książek do nabożeństwa i treści religijnej.

W wielkiej ilości książek do nabożeństwa — za kilka tysięcy dolarów i to tych książek, które miały być przysłane jeszcze przed Bożem Narodzeniem, a więcej jeszcze jest w drodze. Dla tego więc, że przysełka została o wiele spóźniona a pieniądze muszę koniecznie mieć do wypłacenia na maszyny do ustawiania głosek "Linotype" z polskimi bębnami — dla tego książki te rozsprzedaję za te same pieniądze co mnie kosztują, nie licząc nawet kosztów transportu z Europy. Na czas nieograniczony sprzedawać będę wszystkie książki — biorąc 40c. za (1) jednego dolara. (Oprócz książek szkólnych i naukowych). Zamiejscowym posełać będziemy po tak znižonej cenie każdemu kto przyśle choć tylko (2) dwa dolary a książek jakich sobie kto wybierze odbierze za (5) pięć dolarów i sam sobie przesyłkę Expressem opłaci, lub też, jeżeli kto chce, niech dołączy 10 centów do każdego dolara na przesyłkę. Takiej sposobności do zakupywania tak tanio książek, jeszcze nie było i zapewne już nie będzie.

Zwracam uwagę, że rodzice zrobią swym dzieciom wielką uciechę, gdy za mały pieniądz, zakupywać będą piękne książki do pierwszej Komunii Św.

(Dunina, książka do nabożeństwa, wydanie dla kobiet jest w drodze, która tak samo tanio będzie się sprzedawać. Jeżeli kto przy zakupywaniu książek, chce załączyć także na Dunina dla kobiet, niech dołączy na dwudolarową książkę oprawną w skórkę i wyzłacane brzegi tylko 80 centów a na trzydolarową Dunina dla kobiet oprawną w dobrą skórkę, wyzłacane brzegi, z okuciem i klamerką tylko $1.20 (jeden dol. i 20 cent.) i 10 centów do każdego dolara na przesyłkę a zostanie każdemu Dunina książka do nabożeństwa dla kobiet wysłana później).

Poniżej są umieszczone książki do nabożeństwa będące w mej księgarni w wielkiej ilości:

Anioł Stróż, oprawne w skórkę, wyzłacane brzegi $1.00 teraz tylko 40c.

Anioł Stróż, oprawne w skórkę, wyzłacane brzegi, okute i z klamerką. $1.50 . . teraz tylko 60c.

Anioł Stróż, oprawne w aksamit z krzyżykiem, okute i ze zamkiem. $1.75 . . . teraz tylko 70c.

Anioł Stróż, oprawne pięknie, miękko, w skórkę, wyzłacane brzegi. $2.00 . . . . teraz tylko 80c.

Anioł Stróż, w białej oprawie, okute i ze zamkiem, wyzłacane brzegi, z krzyżykiem z kości słoniowej. $1.75 teraz tylko 70c.

Anioł Stróż, oprawne w aksamit, z krzyżykiem z kości słoniowej, okute i ze zam. i pięknemi wyrobami $3.50 teraz tylko $1.40

Anioł Stróż, oprawne ozdobnie w aksamit z krzyżykiem metalowym, wyrobami mosiężnemi, stalowemi i z perłowej macicy, okute i ze zamkiem. $4.00 . teraz tylko $1.60

Anioł Stróż albo książka do Nabożeństwa dla katolickiej młodzieży szkolnej przez ks. Józefa Krośnińskiego. Ozdobnie oprawne w miękką czarną skórkę z pozłacanymi brzegami i tytulikami. $1.50. . . teraz tylko 60c.

Błogosławmy Panu. Zbiór Nabożeństwa katolickiego. Opr. w skórkę, wyzłacane brzegi, z chromo obrazkiem na okładce. $1.25 . . . . teraz tylko 50c.

Błogosławmy Panu. Ta sama oprawna w aksamit, z wyrobami metalowemi, okuta i ze zamkiem. $2.00 teraz tylko 80c.

Bractwo Rożańcowe Najśw. Maryi Panny, przez X. Ant. Załuskiego, w moc. opr., mar. brzegi. $1.00 teraz tylko 40c.

Cicha Łza Chrześciańska. Zbiór Modłów i Pieśni służący dla dusz pobożnych (Wydanie dla niewiast) z dodatkiem nieszporów i pieśni łacińskich. Zawiera blizko 650 stronnic wyraźnego druku na pięknym papierze, format 3¼ x 5 cali. — Oprawne w morocco skórkę, wyzłacane brzegi, ze złoconym tytulikiem. $.100 . . . teraz tylko 40c.

Ciche Westchnienia. Modlitwy i rozmyślania na wszystkie dni tygodnia i uroczystości kościelne całego roku, przez świętych kapłanów ułożone ku czci i chwale Najwyższego, zebrał ks. Jan Brzozowski S. P. Ozdobnie oprawne w miękką czarną skórkę z pozłac. brzegami i tyt. $1.50 teraz tylko 60c.

Dziennik albo krótki sposób nabożeństwa codziennego (wydanie szląskie) gruby druk w moc. opr., ze złoconym tyt. $1.25 teraz tylko 50c.

Dunina, książka do nabożeństwa, wydanie dla mężczyzn oprawna w dobrą skórkę, okuta i ze zamkiem $3.00 teraz tylko $1.20

Filotea czyli Droga do życia pobożnego napisane przez S. Fr. Salezyusza, biskupa i książęcia genewskiego. W moc. opr., złocone brzegi i tyt. $2.50 . . teraz tylko $1.00

Goffine Wykład Lekcyi i Ewangelii. Przew. ks. Leonarda książka do oświecenia i zbudowania duszy chrześciańsko-katolickiej czyli krótki wykład Lekcyi i Ewangelii na wszystkie niedziela i święta wraz z wynikającą ztąd nauką wiary i obyczajów i gruntownem wyjaśnieniem roku kościelnego, najgłówniejszych obrzędów kościelnych, mszy św., nabożeństwa domowego i dla chorych, drogi krzyżowej, jakoteż życiorysami Świętych Pańskich, czczonych mianowicie przez lud polsko katolicki. — W moc. opr., ze złoc. tyt., marmurowe brzegi. $3.50 . teraz tylko $1.40

Książka do nabożeństwa dla Młodzieży. Mocno oprawna, z wyzłacanemi brzegami i wyzłoconym krzyżykiem. 50c. . . . teraz tylko 20c.

Książka do nabożeństwa dla Młodzieży. Oprawna w skórkę, wyzłacane brzegi i tytuliki z chromo obrazkiem na okładce. 70c. . teraz tylko 28c.

Kwiat Niewinności. Książeczka do Nabożeństwa. Osobne wydanie dla chłopców i dziewcząt. Mocno oprawne w płótno. 25c. . , . teraz tylko 10c.

Głos Serca. Zbiór modłów i pieśni dla pobożnych. (Wydanie mniejsze z dużemi głoskami.) Oprawne w skórkę, okute i ze zamkiem wyzłacane brzegi i złoc. tyt. $1.50 teraz tylko 60c.

Książka do nabożeństwa na cześć Najśw. Maryi Panny nieustającej Pomocy. Z dodatkiem modlitw św. Alfonsa, w opr. skórkowej okute i ze zamkiem, ze złoconemi brzegami i tyt. $2.00 . . teraz tylko 80c.

Książka do nabożeństwa w pięknej oprawie skórkowej, na miękko, wyzł. brzegi i tyt. $2.50 teraz tylko $1.00

Książka do nabożeństwa w oprawie białej, z pięknemi wyrobami metalowemi, z krzyżykiem z kości słoniowej, okute i ze zamkiem. $3.00 . . teraz tylko $1.20

Marya Nasza Pomoc. Książka modlitewna ku Chwale Bożej i Czci Niepokalanej Panny Maryi. Ułożył ks. J. Krośniński. Pięknie oprawne w czarną cielęcą skórkę z ślicznymi wyrobami pozłacanymi z perłowej macicy z złotym tytulikiem i klamerką, pozłacane brzegi. $3.50. teraz tylko $1.40

Marya Nasza Pomoc ta sama. Ozdobnie oprawne w miękką czarną skórkę z pozłacanymi brzegami i tytulikami. $1.60 teraz tylko 64c.

Nowy Brewiarzyk Tercyański, ułożony przez O. L. K. (1152 stronnic) w pięknej oprawie skórkowej, wyzłacane brzegi i tytulik. po $3.00 i 3.50 teraz tylko po $1.20 i po $1.40

Ołtarzyk Złoty. Zbiór modłów i pieśni, służący dla dusz pobożnych. (Wydanie dla mężczyzn) Z dodatkiem nieszporów i pieśni łacińskich. Zawiera blizko 650 stronnic wyraźnego druku na pięknym papierze, format 3¼ x 5 cali, oprawne w morocco skórkę, wyzłacane brzegi ze złoconym tytulikiem. $1.00 . . . teraz tylko 40c.

Ołtarzyk Złoty oprawne w aksamit, z krzyżykiem z kości słoniowej, okute i ze zamkiem i pięknemi wyrobami $3.50 teraz tylko $1.40

Ołtarzyk Złoty, oprawne ozdobnie w aksamit z krzyżykiem metalowym, wyrobami mosiężnemi, stalowemi i z perłowej macicy, okute i ze zamkiem. $4.00 teraz tylko $1.60

Ołtarzyk Polski Książka do nabożeństwa ułożona z polecenia najprzewiel. X. Arcybiskupa Dunina dla wszystkich katolików. Ozdobnie oprawne w miękką czarną skórkę z złotymi brzegami i tytulikami. $1.50 teraz tylko 60c.

Ołtarzyk Polski ta sama. Ozdobnie oprawne w kość, z posrebrzanymi wyrobami i aksamitu, okute mocno i z klamerką posrebrzaną, z pozłacanymi brzegami. $2.00 teraz tylko 80c.

Ołtarzyk Polski ta sama. W białej i niebieskiej oprawie, z pozłacanymi i posrebrzanymi, ślicznymi wyrobami z trzema pozłacanymi medalami, mocno okute z pozłacaną klamerką i pozłacanym brzegami. $2.25. teraz tylko 90c.

Przewodnik do Boga obejmujący stosowne modlitwy i śpiewy kościelne, ułożone mianowicie dla spół. nabożeństwa młodzieży szkolnej, w pięknej oprawie ze złoconemi brzegami, wyciskami i tytulikiem. 50c. . teraz tylko 20c.

Przewodnik do Boga. Ta sama, oprawna w skórkę, wyzłacane brzegi, wyciski i chromo obrazkiem na okładce. 85c. . teraz tylko 34c.

Panie, zostań z nami. Książka do nabożeństwa dla chrześcian katolików w podeszłym wieku (gruby druk — mały format) w moc. opr., ze złoc. tyt., z chromo obrazkiem na okładce. $1.00 . . . teraz tylko 40c.

Panie zostań z nami. Ta sama, w mocnej oprawie, ze złoconemi brzegami i tyt. $1.25 . teraz tylko 50c.

Radość Duszy czyli książka do Nabożeństwa dla Chrześcian Katolików zebrał i ułożył ks. Józef Krośniński. Ozdobnie oprawna w miękką czarną skórkę złotymi brzegami i tytulikami. $1.50 . . . teraz tylko 60c.

Radość Duszy, ta sama. W czarnej szagrynowej z wypukłemi figurami z klamerką, pozłacanemi brzegami i tytulikami. $2.25 . . . teraz tylko 90c.

Radość Duszy ta sama. W oprawie białej, ślicznymi wyrobami pozłacanymi, z kości, aksamitu i perłowej macicy, okute z klamerką i pozłacanymi brzegami. $2.25 teraz tylko 90c.

Radość Duszy ta sama. W oprawie białej, ślicznymi wyrobami pozłacanymi, z aksamitu i kości, i z trzema pozłacanymi medalami, okute i pozłacane brzegi z klamerką. $2.50 teraz tylko $1.00

Radość Duszy ta sama. W czarnej szagrynowej oprawie z wyrobami pozłacanymi i perłowej macicy, z klamerką i pozłacanymi brzegami. $3.00 . teraz tylko $1.20

Wyborek, czyli krótki sposób nabożeństwa codziennego, opr. w angielskie płótno, wyzłacane brzegi i tytulik. 50c. teraz tylko 20c.

Wyborek, oprawne w skórkę, wyzłacane brzegi i tytuliki 65c. teraz tylko 26c.

Wyborek, oprawne w aksamit, okute i że zamkiem, z ozdobami metalowemi na okładce, wyzłacane brzegi. $1.00. teraz tylko 40c.

Wyborek, w białej oprawie okute i ze zamkiem, wyzłacane brzegi z krzyżykiem z kości słoniowej. $1.00 teraz tylko 40c.

Wyborek, ozdobnie opr. w aksamit, i wyrobami metalowemi i rzniętą kością słoniową, z takimże krzyżykiem, okute, ze zamkiem, ze złoconemi brzegami. $2.00 teraz tylko 80c.

Wyborek, opr. pięknie, miękko, w skórkę, wyzłacane brzegi. $2.00 . teraz tylko 80c.

Wianek Maryi ku czci Najśw. Maryi Panny z różnych nabożeństw uwity, opr. w angielskie płótno, marmurowe brzegi, ze złoconym tytulikiem. $1.25 teraz tylko 50c.

Wianek Maryi, oprawne w skórkę, wyzłacane brzegi i tytulik. $1.50 teraz tylko . . . . 60c.

Wianek Maryi oprawne w inną morokko skórkę, wyzł. brzegi i tyt., z okuciem i klamerką. $2.00 teraz tylko 80c.

Wianek Maryi w ozdobnej białej i pluszowej oprawie, z wyrobami z kości słon., i metalowemi, z okuciem i klamerką, wyzłacane brzegi. $3.75 . teraz tylko $1.70

Wianek Maryi, w oprawie skórkowej, wyzłacane brzegi, ze złoconym tytulikiem i chromo obrazkiem na okładce. $1.50 teraz tylko 60c.

Wianek Maryi, w opr. skórkowej, wyzłacane brzegi, ze złoconym tyt., okute i ze zamkiem. $2.00 teraz tylko 80c.

Wyborek czyli krótki sposób Nabożeństwa codziennego dla Rzymsko-katolików. Z dodatkiem pieśni. W ślicznej białej oprawie, posrebrzanemi wypukłemi z kości figurami, wyrobami i z aksamitu, okute i z posrebrzaną klamerką i złocone brzegi. $2.25. . . teraz tylko 90c.

Wyborek ta sama. W oprawie białej, ślicznymi wyrobami pozłacanymi, z aksamitu i kości z trzema pozłacanymi medalami okute i pozłacane brzegi z klamerką. $2.50. teraz tylko $1.00

Wyborek ta sama. W pięknej z kości słoniowej oprawie z pozłacanymi wyrobami z perłowej macicy, z pozłacaną klamerką i pozłacane brzegi. $3.00 . teraz tylko $1.20

Kto chce innych jeszcze książek niech pisze po osobny katalog.

Posełа się każdemu po powyżej znižonej cenie to jest 40 centów za jednego dolara kto tylko przyśle najmniej 2 dolary na wartość książek 5 dolarów i sam Express opłaci lub też dołączy 10c. do każdego dolara a my sami przesyłkę opłacimy.

KSIĄŻKI LITEWSKIE.

(Za pół ceny).

Bałsas Bałandeles arba Mažas Szaltenelis nulistu Dievo. Oprawne w skórkę, wyzłacane brzegi, ze złoc. tyt., i chromo obrazkiem na okładce. $1.50 . teraz tylko 75c.

Bałsas Bałandeles. Ta sama, w białej oprawie, z krzyżykiem z kości słoniowej, okuta i ze zam. $2.50 teraz tylko $1.25

Bałsas Bałandeles. Ta sama, ozdobnie oprawna biało, z krzyżykiem z kości słoniowej i wyr. met. $4.00 teraz tylko $2.00

Dla handlarzy książkami jest obecnie najlepsza pora zakupywać po tak nizkiej cenie za kilka, kilkanaście, lub za kilkadziesiąt dol. książek a zarobią na tem bardzo dobrze.

Abonentów i Czytelników Gazety Polskiej proszę oznajmić o tak taniej sprzedaży książek swym znajomym. Życzcie po chrześciańsku jeden drugiemu — a mnie są potrzebne pieniądze. Wasz ziomek i sługa

WŁADYSŁAW DYNIEWICZ.

Gwałtowna fala śniegu.

Portland, Me., 4 marca. Gwałtowna fala śniegu połączona z silnym wiatrem północnym, stawia tu wiele przeszkód. Zimna fala spowodowała, że woda w wezbranych rzekach zamarzła i niebezpieczeństwo wylewu w ten sposób oddaliło się. Obliczają ogólną stratę na $1,000,000. Pociąg pocztowy, który wyjechał dzisiaj rano i pociąg, jadący z Bangor do Portland, stanęły w Gardiner. Osobne wagony napakowane przesełkami pocztowemi przypinano do wszystkich pociągów, które się nagromadziły w Portland. Fala śnieżna wstrzymuje wszelką pracę i ruch komunikacyjny.

Pożar w tunelu.

Minneapolis, Minn., 4 marca. Donoszą z Helena, Mont., że ogień w tunelu Bozeman sroży się jeszcze gwałtownie, i że zamiary ugaszenia go są niepewne. Strat nie można jeszcze wcale obliczyć; prawdopodobnie tunel ulegnie zupełnej zagładzie. Pewna część robotników kładzie obecnie szyny. Pakunki i fracht przewożą wozami przez góry. Pociągi pasażerskie opóźniają się godzinami. Prawdopodobnie tymczasowy tor będzie w następnym dniu ukończony. Fracht gromadzi się w sąsiednich miejscach.

STAN KASY

Tow. św. Józefa opieki nad emigrantami za miesiąc Luty 1896 r.

28 ks. P. Basiński	$5.00
29 ks. M. Kopytkiewicz	4.00
30 ks. Dworzak	2.00
31 ks. Jan Pitass	4.00
32 ks. J. Orłowski	2.00
33 ks. Leon Wysiecki	10.00
34 ks. B. Pawłowski	5.00
35 ks. B. Puchalski	10.00
36 ks. F. Hodur	15 00
37 ks. A. Nowicki	25 00
38 ks. M. Kopytkiewicz	4.00
39 ks. Wł. Kisielewicz	4 00
40 ks. B. Kosiński	15.00
41 Parafia w Rochester, N. Y. z obchodu	11.50
42 ks. B. M. Skulik	5.00
43 ks. J. Gayduszek	4.00
44 ks. Piotr Pitass	6 00
45 Parafia Wniebowzięcia N.M.P. w Buffalo	20.00
46 ks. J. Wójcik	6 00
47 Parafia św. Stanisława w Buffalo, N. Y.	150 00
Razem	307.50
Z miesiąca Stycznia	432 54
Razem	740.04
Rozchód na druki i marki pocztowe	43 65
W kasie	$696,39.

UWAGA: Dla kontroli umieszczam przy każdym ofiarodawcy numer porządkowy, który jest numerem kwitu, jakie się równocześnie z rachunkiem miesięcznym wysełać będą.

KS. J. WÓJCIK,
144 Mills st., Buffalo, N. Y.

Studenci i Kuba.

Princeton, N. J., 6-go marca. W Princeton studenci tutejszego uniwersytetu okazali swe uczucie co do uznania Kubańczyków jako stronę wojującą przez wyprawienie wielkiej demonstracyi na uniwersyteckim Campus wczoraj po południu. Paradowali poprzednio po ulicach, niosąc chorągwie kubańskie wysoko w powietrzu, podczas gdy w prochu na ulicy tarzały się flagi hiszpańskie. Co chwila wykrzykiwano głośne "hurra" dla Kuby. Wieczorem studenci powiesili młodego króla hiszpańskiego "in effigy" przy starej armacie.

☞ W koloniach polskich w Ameryce, gdzie nie ma księgarń polskich chcący trudnić się sprzedażą książek polskich do nabożeństwa, religijnych i powieściowych mogą ładny pieniądz zarobić. Po warunki i rabat należy się zgłosić do pierwszej Księgarni Polskiej Wł. Dyniewicza. 532 Noble Str., Chicago, Ills. Szczególnie ludzie bez pracy mogą prowadzić dobry interes sprzedażą książek. x

Do Szan. Czytelników.

Z wydawnictwem "Biblioteki Pisarzy Polskich" wstrzymamy się do późniejszego czasu. Przedpłatę przysłało tylko kilkudziesięciu, lecz zgłosiło się kilka tysięcy takich, którzy upraszali aby im wysełać "Bibliotekę" a później zapłacą — bo obecnie wypłacają to co pozadłużali się w ubiegłych trudnych czasach. Wysełać bez pieniędzy nie możemy, wolimy zaczekać aż do pory stósowniejszej. Po później wyślemy No. 1 "Biblioteki" wszystkim abonentom Gazety na okaz o czem powiadomimy w "Gazecie Polskiej." Życzących sobie być abonentami "Biblioteki" upraszamy przysełać przedpłatę a skoro będzie kilkaset przedpłacicieli, natychmiast rozpoczniemy regularnie wydawać "Bibliotekę," zatem upraszamy tych panów czytelników, którzy pisali o zaczekanie im z przedpłatą, aby przysłali abonament a skoro przynajmniej kilkaset będzie abonentów, rozpoczniemy wydawać miesięczną "Bibliotekę."

Każdy numer „Biblioteki" składać się będzie z 128 stronic i w roku wyjdzie 1536 stronnic. Pierwszą powieścią będzie dzieło 4-tomowe pod tyt. "Ogniem i Mieczem" przez Henryka Sienkiewicza. Dzieło to sprowadzane z Europy kosztowało od 4 do 6 dolarów a w "Bibliotece Pisarzy Polskich" całe to dzieło skończy się w przeciągu 7 do 8 miesięcy. Przepłata czyli abonament "Biblioteki Pisarzy Polskich" wynosi 2 dolary na cały rok. x

Zaproszenie do przedpłaty na

TYGODNIK POWIEŚCIOWO-NAUKOWY.

ROCZNIK X.

Z Nowym Rokiem rozpoczął się Rocznik dziesiąty "Tygodnika Powieściowo-Naukowego."

W X Roczniku rozpoczęliśmy druk bardzo pięknego dzieła (osobliwie dla kobiet pięknego do czytania) pod tytułem:

BRANKI W JASYRZE

ozdobione wielu obrazkami.

Dzieło to nas samych, sprowadzone z Europy, kosztuje $6.80 a cały Tygodnik z tem dziełem dla każdego kosztować będzie na cały rok tylko **jednego Dolara.**

Dzieło to "Branki w Jasyrze" nie będzie drukowane osobno w książkę.

Kto miał sposobność już kiedyś czytać "Branki w Jasyrze" nietylko sam zapisze ale i swych znajomych zachęci do zapisania sobie Tygodnika

Upraszamy wszystkich Czytelników chcących być abonentami Tygodnika, aby się pospieszyli i przysełali prenumeratę czemprędzej.

Prenumerata wynosi jednego dolara na cały rok.

Kto nie zna "Tygodnika," niechaj pisze po 1-szy numer na okaz, a chętnie wyślemy.

Ziomek i sługa

Władysław Dyniewicz,
532 Noble Str., Chicago.

STACYE.

Na czas nadchodzący polecamy Stacye:

(POZNAŃSKIE)

STACYE

czyli droga krzyża Jezusowego, odprawiane w Archidyecezyi Gnieźnieńsko-Poznańskiej, (z czternastoma obrazkami) po 10c.

(CHEŁMIŃSKIE)

Droga Krzyżowa

czyli obchód Stacyi po 10c.

(KRAKOWSKIE)

Droga Krzyżowa

ułożona według św. Leonarda przez X. Michała Mycielskiego T. J. tudzież gorzkie żale i modlitwy o męce Pańskiej po 10c.

(CHICAGOSKIE)

Droga Krzyżowa

do nieba wiodąca po 10c.

Szczególnie zwracamy uwagę panów kupujących we większej ilości na rozsprzedaż, aby obstalunki na Stacye wcześnie przysełali.

Biorącym w wielkiej ilości odstępuje się rabat.

Następujący Panowie

są upoważnieni do zapisywania abonentów, odbierania obstalunków na książki, robienia kontraktów za anonse, odbierania pieniędzy za Gazetę i za książki.

W ALBERTA, MINN. W. Wiśniewski.
— ASHTON, Nebr. Thos. Jamrog.
— BALTIMORE, MD. Jakób Fiałkowski, 428 South Bond Str.
— BERLIN, WIS. Wojciech Treder.
— BUFFALO, N. Y. F. A. Górski, Jakób Johnson, Józef Majchrzycki, F. Knaszak.
— BAY CITY, Walenty Wróblewski.
— BRONSON, Wincenty Ławniczak.
— BRYAN, TEXAS, Józef Kosh.
— CALUMET MICH., L. Wróblewski.
— CATO, ARK., A. Micek.
— CHICAGO, Stanisław Lauferski, Stanisław Budzbanowski.
— CLEVELAND, OHIO, M. Konrad.
— CLOVER BOTTOM. Józef Pillot i Fr. Piątek.
— CONNELSVILLE, Pa. Fryderyk A. Kail.
— CROSBY i DULUTH, Marcin Lepak.
— DELANO, MINN., Szymon Kittok.
— DUNKIRK, Piotr Szubarga.
— DUBOIS, Bonifacy Ziarnik.
— DUELM, MINN., Józef Fischbierek.
— DETROIT, Mich., Jan Lemke, Józef Deja.
— DILLONVALE, Ohio, St. Borowski.
— EAST SAGINAW MICH., Ign. Poplewski.
— ERIE, PA., Alojzy Nagowski,
— GRAND RAPIDS, MICH., Polikarp Dorff.
— HOFA PARK, WIS., Andrzej Holewiński.
— HOLYOKE, MASS., Martin Dusza.
— LEMONT, Michał Nowacki.
— LA SALLE, M. Brzeziński, 635 Henenpin St. i Józef J. Wittlif.
— MILWAUKEE, Jakób Woźniak.
— MINNESOTA LAKE, MINN., Józ. Schulcz.
— MINTO, N. DAK., Fr. Ronkowski.
— MT. CARMEL, L Jankowski.
— NANTICOKE, Jan Sosnowski.
— NEW YORK, J. Oleksiak, 2453 8 Ave.
— NORTHEIM, WIS., Józef Szweda.
— OWATONNA, Minn., C. Grabarkiewicz.
— PITTSBURG APA., Jan Bruchwalski i Wł. Szewczuga.
— PHILADELPHIA, E. H. Friedlander, J. Chudyszewicz.
— POLONIA, A. Sikorski.
— RADOM, A. Malinowski.
— SHAMOKIN, PA., A. J. Złotorzyński.
— SHENANDOAH, PA., Józef Rudnicki.
— SOUTH BEND, Fr. Kowalski J. Sosnowski, A. Markowski.
— SOUTH CHICAGO, Wł. Pacholski i Józef E. Dudek.
— STEVENS POINT, WIS., Jan Kubisiak, W. Kieliszewski.
— ST. ANNA, Minn. Ign. Kierzek.
— ST. HEDWIG, Texas, Thos. Feliks.
— ST. LOUIS, Mo., Józef Nybak, 132 Blair eve.
— SOBIESKI, ILL., i HAMMOND, IND., Adam Stachowicz.
— TOLEDO, O. Karól Czarnecki.
— WILKES BARRE, Józef Czernik
— WILNO MINN., Anast. Gołata.
— WINONA, MINN., M. Daszkowski, Peter Spiczak, 863 E. Broadway.
YORKTOWN, TEX., J. B. Kasprzyk.

GAZETA POLSKA
W CHICAGO.

Oldest Polish Newspaper in the United States.

Appearing Every Thursday.

Established 1873.

Represents the interests of nearly 2,000,000 Poles residing throughout the United States and Canada.

Subscription, Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING:

One inch	1 year	$30.00
	6 months	$17.50
	3 months	$10.00
	1 month	$4.00
	One time	$2.00
One line one time		50c.

Reading matter 40 cents per line per insertion.

The "Gazeta Polska", read in all the States and Territories of the Union, in Canada, Mexico, Central America, Brazil, Chile, Argentine Republic, in France, Great Britain and Ireland, Germany, Austria, Switzerland, Servia, Danubian Principalities, Turkey, in Asia, Africa and Australia, and in all the provinces of ancient Poland, is really a First Class Advertising Medium.

All Communications Ought to be Addressed:

W. DYNIEWICZ,
Publisher "Gazeta Polska",
532 Noble St., Chicago, Ills.

"GAZETA POLSKA'S" BOOK DEPARTMENT. Imported Books. We have over 400 works of our own publication and edition.

GAZETA POLSKA
W CHICAGO.

Najstarsze Czasopi mo Polskie w Stan. Zjedn.

Wychodzi co Czwartek każdego tygodnia.

PRENUMERATA WYNOSI ROCZNIE:
W Stanach Zjedn., Canadzie i Meksyku....$2.00
W Europie, Azyi, Afryce, Australii, Ameryce Południowej i Środkowej..... $3.00

POSZUKIWANIA krewnych lub znajomych nie wynoszące jednego cala druku na raz jeden 50 centów, następnie połowę.

POSZUKIWANIA na raz jeden jak i ogłoszenia o zmianie mieszkania lub założeniu jakiego przedsiębiorstwa dla abonentów naprzód płatnych, bezpłatnie.

ABONENCI zmieniający adres powinni podawać stary i nowy adres.

PIENIĄDZE niżej jednego dolara można przysełać w 1 lub 2-centowych znaczkach pocztowych.

PIENIĄDZE winne być przesyłane przez P. O. Money Order, Expres lub w liście registrowanym.

Rękopisów nie zwraca się.

Wszelkie listy, korespondencye i pieniądze winne być adresowane:

W. DYNIEWICZ,
532 Noble Str., - Chicago, Ill.

PIERWSZA KSIĘGARNIA POLSKA W AMERYCE posiada na składzie Książki importowane z Europy, oraz własnego wydania i nakładu przeszło 400 dzieł i dziełek.

Chicago, Ills. 12 Marca, 1896.

PRZEGLĄD

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNYCH Z OSTATNIEGO TYGODNIA.

Straszna klęska Włochów w Abisynii wywołała ogromne wzburzenie pomiędzy całą ludnością Włoch. Departament wojenny z początku podał do wiadomości publicznej, że zginęło przeszło 500 żołnierzy pod Adową, później że liczba poległych jest 3,000, następnie że zginęło 5,000 a na ostatku nie przeczono wcale pogłoskom że cała włoska armia została zniszczoną, rozbitą i rozpędzoną. Oburzenie ludności doszło do takiego punktu natężenia, że Crispi wraz z całem ministeryum zrezygnował. Prawie we wszystkich miastach policya i żandarmi zmuszeni byli zaprowadzać porządek a najgłówniejszych malkontentów aresztowano. Z zamieszania tego korzystali socyaliści i ci też w gorących oskarżeniach występowali przeciw rządowi.

Oburzenie ludności doszło do większych rozmiarów i gwałtowności, gdy się dowiedziano, że rząd powołuje pod broń rezerwy z roku 1872. Ponieważ są mężczyźni po większej części żonaci i dzietni — rozjątrzenie dochodzi do kulminacyjnego punktu. Ludność jest tak oburzona i rozdrażniona, że mało braknie do wybuchu rewolucyi przeciw rządowi.

* *

W dniu 4 marca studenci uniwersytetu i ludność Madrytu zebrali się przed gmachami kolegialnemi i na stosie spalili chorągiew amerykańską — wyrażając w ten sposób swoje oburzenie na akcyą amerykańskiego kongresu. Po dłuższem usiłowaniu udało się nareszcie policyi rozproszyć tłum o opornie jszych aresztowano. Później rozruchy i nieporządki demonstracyjne wybuchły na nowo, lecz i te policya uskromniła.

Rada państwa zadecydowała uchwalić specyalny budżet na uzbrojenia wojenne.

W Barcelonie tego samego dnia studenci paradowali po ulicach niosąc emblematy ośmieszające Amerykę. Jeden z nich przedstawiał wieprza (amerykańskiego) walczącego z lwem (hiszpańskim.) Oczywiście wieprz został zwyciężonym.

Na drugi dzień studenci tak samo rozpoczęli paradę z wieprzem i lwem. Po kilku godzinach policya studentów rozproszyła.

— Podobno ambasadorzy francuzki i angielski w Madrycie oświadczyli rządowi hiszpańskiemu swą sympatyę, lecz obydwa te państwa wprzód chcą załatwić spór o Egipt zanim zajmą się sprawą hiszpańsko-amerykańską co do Kuby.

Ambasada amerykańska w Madrycie dla bezpieczeństwa jest otoczona wojskiem pieszem i konnem i żandarmami. Na ulicach prowadzących do ambasady patroluje policya i żandarmi.

Prasa madrycka wyraża się z goryczą o kogresie amerykańskim. Nie może utaić swego nieukontentowania, że głosowanie w kongresie było niemal jednogłośnem. Mimo to, większość dzienników radzi zachowywać się konserwatywnie i wstrzymywać się od demonstracyi wojowniczych. Ludność wielce polega na sympatyi ogólno europejskiej a po ulicach obiegają dzikie pogłoski o łączeniu się kilku państw europejskich na zdruzgotanie doktryny Monroe'a i "dania Ameryce nauczki."

Wielki niepokój istnieje po całej Hiszpanii, że niezawodnie wszystkie inne republiki południowo-amerykańskie postąpią za śladem Stanów Zjednoczonych i uznają Kubańczyków za siłę wojującą.

* *

Z Berlina donoszą, że dnia 4 bm, w kopalni węgla "Cleophas" w Katowicach, na Szlązku, wybuchł ogień, wskutek czego kilkaset ludzi utraciło życie. Wydobyto już 21 trupów górników a przeszło 100 znajduje się jeszcze w kopalni i ci też niezawodnie życie utracili.

* *

W dniu 5 marca z Pekinu, stolicy Chin, wyjechał Li Hung Chang w drogę do Rosyi, dla uczestniczenia koronacyi cara w Moskwie.

* *

Z Walencyi, Hiszpanii, telegrafują 5 marca: Ponownie wybuchły tutaj nieporządki z powodu akcyi kongresu amerykańskiego w sprawie rewolucyi kubańskiej. Demonstracye przeciw Stanom Zjednoczonym są ogólnemi. Tłum ludu udał się dzisiaj do konsulatu amerykańskiego, rozjątrzona tłuszcza rozpoczęła tenże kamienować i w krótkim czasie wszystkie okna zostały potrzaskane.

Uniwersytet został na rozkaz rządu zamknięty. Tu i owdzie zbierały się przez cały dzień gromadki studentów, lecz policya je wciąż rozpędzała.

Gdy tłum kamienował konsulat, głośne okrzyki zadowolenia i zachęty dały się słyszeć we wszystkich kierunkach. Niebawem jednakże nadeszła policya i po dobrej chwili tłum rozpędziła i kilkunastu ludzi aresztowała. Po całem mieście odbywały się zebrania ludności, na których wyśmiewano się i kpiono z Ameryki i ze rządu Stanów Zjednoczonych, lecz gwałtów żadnych nie popełniono.

* *

Z Barcelony, w Hiszpanii, donoszą, że straż około konsulatu amerykańskiego podwojono w dniu 6 bm. z obawy przed napadem ludności, która znów znajduje się w gorączkowym stanie, zachęcona do demonstracyi przez wybryki i zaburzenia po innych miastach hiszpańskich.

* *

Canovas del Castillo, prezes ministrów hiszpańskich, wydał w piątek proklamacyę ku ogólnej wiadomości, w której podaje stan polityki jakiej trzymać się będzie Hiszpania względem Kuby i kongresu amerykańskiego. Proklamacya ta w szumnych wyrazach podaje nadzieję, że rząd amerykański nie zerwie dobrych stosunków jakie dotąd istnieją pomiędzy Ameryką i Hiszpanią i że prezydent Stan. Zjedn. nie poprze gorączkowego i niespodziewanego postąpienia sobie kongresu. Dalej, że Hiszpania na zgniecenie rebelii na Kubie wyśle wielką ilość uzbrojonych statków, które będą patrolowały nad całem wybrzeżem Kuby i nie dopuszczą wyładowania żadnych ekspedycyi spieszących z ludźmi i amunicyą na pomoc Kubańczykom, i tym sposobem przez odcięcie możliwości dostarczania rewolucyonistom zasiłków, zgniotą wkrótce rewolucyę na wyspie Kubie i zaprowadzi pożądany porządek.

* *

Telegramy piątkowe opiewają, że wrogie demonstracye przeciw Stanom Zjednoczonym, wyprawiano ponownie w Walencyi, Dolores i Alicante.

Wiadomość o postąpieniu sobie studentów w Princeton wywołała ogromne wzburzenie w Madrycie i doprowadziła tutejszą ludność do prawdziwej pasyi. W kawiarniach, klubach teatrach i innych miejscach o niczem innem nie mówią jak o studentach princetońskich.

Odebrano w Madrycie pocieszającą wiadomość z Havany, że tamtejsi kupcy postanowili bojkotować produkta i fabrykaty amerykańskie.

* *

Jak donoszą z Rzymu 6 marca, król Humbert polecił sign. Franzoi aby udał się do Abisynii i zawarł ugodę z królem Menelekiem, i że król postanowił aby Włosi opuścili ten kraj i powrócili do ojczyzny. Tym sposobem Włochy zupełnie zaniechają polityki afrykańskiej i zajmią się swojemi własnemi sprawami.

Cały kraj znajduje się jeszcze w stanie niezwykłym z powodu strasznej klęski pod Adową. Ludność jest wzburzoną i po miastach policya, żandarmi i wojsko dniem i nocą są w obowiązku. Jednakowoż jest nadzieja, że po przeboleniu klęski, wszystko pomału wróci do codziennego trybu. W Rzymie interesa się pomału rozpoczynają, jakby ruch handlowy ocknął się z letargu. Burmistrz wydał polecenie, aby ludność zachowywała się spokojnie.

* *

Z Massawy nadeszły telegramy, że wojska włoskie opuszczają twierdze i porty i cofają się do Massawy. Duch we wojsku jest całkiem przygnębiony poniesioną klęską.

Tymczasem zbrojenie i prowiantowanie statków we Włoszech postępuje z febrycznym pospiechem, lecz jest mniemanie, że wkrótce rząd każe zaprzestać i przyśle kontra rozkazy z chwilą uspokojenia się całego włoskiego narodu.

* *

Z Madrytu "New York Journal" odebrał dnia 6 bm. specyalny telegram, że Hiszpania przyspossabia się do wojny i szykuje wojsko tak, aby w krótkim czasie 300,000 żołnierza było w pogotowiu do boju, w razie potrzeby. Jutro minister marynarki wysela komisyą do Londynu dla zakupienia czterech nowych krzyżowników. Olbrzymie arsenały w Kadyksie są obecnie w czynnej operacyi dniem i nocą, liczba pracowników została powiększoną i praca idzie nieprzerwanie z całą siłą i do całej pełnej produkcyi ogromnej maszyneryi. Przytem wszyscy robotnicy pracują nad czas, aby jednej chwili czasu nie stracić. Wyrabianie armat, artyleryi i nabojów postępuje z pospiechem i bez ustanku — słowem przysposabia się rząd hiszpański na najgorsze.

* *

Zaburzenia Hiszpanii przeciwko Stanom Zjednoczonym są na porządku dziennym.

W Kadyksie ludność i studenci uniwersytetu usiłowali spalić konsulat amerykański, lecz dzięki energii policyi i żandarmów nie udało się im tego wykonać. Sam gubernator przewodniczył żandarmom w ich obronnej pracy. Studenci byli tak rozjątrzeni, że udali się do fabryki tabacznej i tam zapozwali dziewczęta i niewiasty w tejże zatrudnionych, aby z nimi się razem połączyły i wyrażały zemstę na nierozumnych Amerykanach. Dyrektor fabryki zamknął główne drzwi a w tym samym czasie 40 żandarmów konnych wpadło pomiędzy studentów i zbiegowisko rozpędzili. Żandarmi musieli użyć pałaszy, któremi płazem bili na prawo i lewo dopóki studenci się nie rozlecieli. Dwóch studentów zostało ciężko pokaleczonych a wielka liczba odebrała lekkie poranienia i pobicia. Studenci byli tak rozjątrzeni, że prędzej nie dali się rozpędzić, dopóki nie podeptali na strzępki chorągiew amerykańską, którą sobie uszyli na tę demonstracyą. W tym samym czasie, podczas ataku żandarmów na studentów, kobiety z okien domów rzucały na żandarmów kamienie, kawałki drzewa i cięższe naczynia kuchenne. Studenci, którzy poszli z początku w rozsypkę, następnie schronili się do publicznego szpitala, gdzie zabarykadowali wszystkie wejścia i na policyą rzucali cokolwiek im się pod rękę nawinęło. W całem tem zamieszaniu nadszedł nareszcie ksiądz dyrektor i temu udało się uspokoić rozgorączkowanych studentów.

W areszcie znajduje się dwóch studentów, schwytanych na gorącym uczynku podpalania amerykańskiego konsulatu.

W Madrycie studenci wyprawili wielką demonstracyą, lecz się dosyć spokojnie zachowywali, tak, że żandarmi nic nie mogli im uczynić. Wołali: spotkamy się w Puerta del Sol. Lecz gdy żandarmi i policya przybyli do tego przedmieścia, nie było tam ani jednej żywej duszy a tymczasem zupełnie w innej części miasta studenci wyprawili hałaśliwą demonstracyą przeciw Stanom Zjednoczonym.

Rozsądniejsi mieszkańcy gniewają się na te demonstracye, lecz uznawają że wybryki studentów okazują uczucie całego narodu hiszpańskiego względem Ameryki tj. Stanom Zjednoczonym. Przytem gniewają się ogromnie, że nie mają pieniędzy na prowadzenie wojny — w razie gdyby ta wybuchła.

W Walencyi tego samego dnia, tj. w sobotę dnia 7 bm. przeszło 3,000 studentów i ludności paradowało po najgłówniejszych ulicach miasta, wykrzykując chwila: "Viva Espana. Muerte al Estador Unidos." (Nie żyje Hiszpania. Śmierć Stanom Zjednoczonym.) Policya nareszcie wpadła w rozentuzyazmowany tłum i zabrała szyderczy sztandary i transparenty. Jednakowoż ludność tak była rozgorączkowaną, że w krótkiej chwili sporządziła nowe dewizy i transparenta i procesya powiększała się liczbą niewiast i dzieci — a policya i żandarmi musieli się uganiać z ludźmi po bokach ogromnej procesyi. Demonstranci przybyli przed konsulat amerykański, lecz tenże był tak silnym kordonem żandarmeryi otoczony, że studenci pospieszyli dalej i wyprawili sympatyczną demonstracyą przed konsulatem francuzkim. Konsul francuzki, wyszedł na balkon i po oddaniu głębokiego ukłonu podziękował zebranemu tłumowi w grzecznych wyrazach za jego życzliwą demonstracyą.

W całej tej demonstracyi najgłówniejszą rolę zajmowali republikanie, którzy protestują przeciwko Stanom Zjednoczonym, jednocześnie wykrzykiwali słowa pogardy przeciwko rządowi.

Zaburzenia również miały miejsce w Santiego, gdzie policya i żandarmi stoczyli formalną walkę z hałaśliwymi studentami.

Rząd w Madrycie wydał ostre rozporządzenia do władz miejskich i oficyalistów wojskowych, aby wszelkiemi siłami starali się o utrzymanie porządku i przeszkodzenie wszelkim demonstracyom.

W stolicy hiszpańskiej i po całym kraju ludność nie może się uspokoić po dowiedzeniu się o wybuchu studentów amerykańskich w Princeton, którzy powiesili małego króla hiszpańskiego "in effigy" tj. w podobieństwie. Rozdrażnienie jest tak ogólnem a oburzenie doszło do takiego stopnia, że żaden Amerykanin nie jest pewien bezpieczeństwa swego życia a studenci domagają się od rządu wypowiedzenia "głupiej Ameryce" wojny.

W Barcelonie gdziekolwiek udaje się gen. konsul amerykański Bowen, otoczony jest policyą i żandarmeryą, aby nie został zmaltretowany przez ludność. Przytem nie jest pewien życia.

Nieporządek doszedł do takiego stopnia, że żandarmi odbierają studentom narodowe flagi hiszpańskie a często staczają formalne bójki o zachowanie porządku.

Dla uspokojenia rozjątrzonych studentów hiszpańskich, fakultet uniwersytetu Princetońskiego przesłał telegram do Madrytu, że akcya studentów Princetońskich nie jest wcale sankcyonowaną przez zarząd uniwersytetu i demonstracya ta była tylko zwyczajnym studenckim wybrykiem.

* *

Bankierzy londyńscy, którzy kontrolują kapitały całego miasta, powiadają, że Hiszpania jest w przededniu bankructwa. Obligacye rządu hiszpańskiego, we formie rozmaitych sesyi listów zastawnych, stoją na rynkach pieniężnych bardzo nizko, dla tego, że Hiszpania nie wypłaca regularnie procentów i że jest obawa czy kiedy będzie można wydobyć wyłożony pieniądz. Bankierzy angielscy są zdania, że Hiszpanie sami wyczekują decydującej bitwy na Kubie, aby mieli pretekst do wycofnięcia się zupełnie z tej wyspy.

Tak jak rzeczy stoją dotąd, wydatki na Kubę "czysto wyciągają krwawy pieniądz z Hiszpanii." Dług rośnie z każdym dniem a kredyt tak upada, że ministrowie nie wiedzą gdzie się zwrócić po świeży pieniądz. Bardzo to musi być upokarzające dla dumnych Hiszpanów.

* *

Z Włoch do Berlina donoszą, że młodzież włoska, z obawy przed poborem do wojska na wyprawę Abisyńską, ucieka za granicę i chroni się przed wojskowością. Kwiat młodzieży włoskiej rejteruje, nie chcąc walczyć za sprawą dla której nie ma ani odrobiny sympatyi. Depesze z nadgranicznych punktów francuzkich i austryackich wykazują, że młodzieńcy włoscy w zastanawiających ilościach uchodzą z swej ojczyzny, aby uniknąć obowiązków afrykańskiej konskrypcyi.

Obiegają pogłoski, że trójprzymierze (Niemcy-Austrya-Włochy) ma się lada dnia rozpaść z powodu słabości Włoch, spowodowanej dotkliwą klęską w Abisynii.

* *

Z Włoch do Londynu donoszą, że monarchia włoska jest zachwianą i że nie byłoby to rzeczą niespodziewaną, aby wybuchła we Włoszech rewolucya na zrzucenie królewskiej dynastyi i ogłoszenia kraju republiką. W Anglii panuje zadowolenie, że jedynie Anglikom udaje się pomyślnie zajmować, eksploatować i cywilizować obce, pół-dzikie kraje — czego wymownym dowodem jest ostatni sukces Anglików w Ashantee.

* *

Usposobienie ludności we Włoszech budzi poważne obawy monarchistów w Niemczech. Mężowie publiczni niemieccy uznawają, że jeśli klęska Włochów w Abisynii spowoduje zaprowadzenie republiki we Włoszech, to tylko kwestyą czasu będzie pozbycie się panującej familii w Niemczech i ogłoszenia Niemiec republiką. Pisma rządowe niemieckie radzą rządowi włoskiemu, aby w sprawie abisyńskiej liczył się opinią całego włoskiego narodu i postępował według jego uczucia i zapatryania.

* *

Cała awantura transvaalska, w której Anglicy zostali pobici przez holenderskich boerów, schodzi obecnie na tory legalne. W Londynie rząd wystarał się o "warrant," tj. dokument zaaresztowania, na Cecil'a Rhodes, który wraz z doktorem Jameson jest oskarżony o najezdniczą wyprawę na wolną republikę Transvaal. Jednakowoż opinia ludności angielskiej sympatyzuje z nieszczęsnemi awanturnikami, że nie ma obawy, aby zostali ciężko ukarani.

* *

Król włoski Humbert polecił signorowi Rudini utworzyć nowy gabinet ministrów. Zamieszanie sprawione klęską Włochów w Abisynii wywarło tak silne wrażenie na królu Humbercie, że tenże jest czynnym niemal dzień i noc. Ludność pomału przychodzi do trzeźwego pojęcia i zaczyna uznawać, że nie są potrzebnemi zamysły kolonizacyjne. Klęska pod Adową zadała całemu narodowi włoskiemu ciężką ranę w jego dumie i utrata ludzi tyle nie cięży w umysłach ogółu jak sam fakt, że wybornie uzbrojone wojsko włoskie pobite zostało przez "pół-dzikich Afrykańczyków."

Handel i przemysł.

R. G. Dun & Co. w New Yorku podają o handlu i przemyśle w przeszłym tygodniu co następuje: Business wzmaga się w niektórych okolicach i to wprawdzie bardziej na zachodzie niż na wschodzie, jednakowoż nie daje uczuć ogólne polepszenie, chociaż w bizneswych kołach wciąż jeszcze panuje nadzieja. Brak wystarczającego popytu za produktami wielkich gałęzi przemysłu opóźnia jak przedtem prawdziwe polepszenie. Strajki pewnego znaczenia w przemyśle ubiorów i pokrewnych liniach mają wpływ na business ten w Chicago i Baltimore, lecz panuje mniej rozruchów robotniczych, jak zwyczajnie, gdyż robotnicy w obec teraźniejszych stosunków wiedzą, że byłoby głupstwem, gdyby rozdrażnili ich prawodawców.

Pszenica poszła w górę, tj. o 3¼ za gotówkę a 2⅜c. pszenicę majową. Oszacowania pszenicy, która się znajduje jeszcze w rękach farmerów, są niższemi, niż w przeszłym roku, okazują jednakże zapas, który znacznie przewyższa prawdopodobne potrzeby.

Dowóz z zachodu wynosił 2,351,373 buszli (w przeszłym roku 1,699,759) w 4 tygodniach lutego 10,709,144 buszli (w przeszłym roku 4,910,446). Przy takim dowozie wynosił atlantycki wywóz 7,043,577 buszli, włącznie mąki (w przeszłym roku 6,006,128). Pszenica była słabsza z umiarkowanym dowozem, co trzeba przepisać zniżeniu cen towarów, a wciąż słychać, że plantatorzy chcą więcej obszaru poświęcić dla bawełny. Cena Middling Upland spadła o jedne szesnastą. Targ dla tkanych towarów nie zadawalniał biznesistów. Znaczne redukcye w towarach bawełnicowych nie wywołały potrzebnego popytu i dalsze zniżenia w Brown Sheetings na 4½c. odpowiada sprawozdaniom, że znaczniejsze fabryki zmniejszą produkcyę aż do nastąpienia lepszego popytu. Nie trzeba zapomnieć, że fabryki przecięt-nie otrzymują za towary o 6 procent więcej, niż przed rokiem, podczas gdy za bawełnę płacą o 28 procent więcej. Fabryki towarów wełnianych otrzymują znaczne zamówienia na towary wiosenne, lecz business nie poprawia się co do przyszłych zamówień. Clay Worstads stoją znów cokolwiek niżej a wełniane towary wogóle stoją tylko o jeden procent wyżej niż w przeszłym roku, chociaż cena wełny jest o 7 procent wyższą, i mnóstwo fabryk wstrzymuje pracę zupełnie lub zmniejsza czas pracy. Ceny nie zmieniają się, gdyż popyt zagranicznych fabrykantów, którzy pracują dla targu amerykańskiego, podtrzymuje ceny za granicą.

Najgłówniejszem w gałęzi żelaza za kutemi i lanemi rurami; 200 mil rur pierwszorzędnych wzięła Standard, podczas nowoyorskie kontrakty na 2500 ton lanych rur zostały wydane po najniższych cenach, jakie kiedykolwiek istniały mianowicie po $17.50 i $17.65 za tonę. Wielkie zamówienia na żelazo na cele budownicze nadchodzą do Chicago a są także spodziewane na wschodzie, gdy są widoki na wielki ruch budowniczy. Blacha żelazna bywa pomału tylko sprzedawana, chociaż żelazo sztabowe jest dość ruchliwem i nadchodzą liczne zamówienia na wagony kolejowe. Kwotacye żelaza sztabowe są dość ruchliwemi i nadchodzą liczne zamówienia na wagony kolejowe. Kwotacye żelaza są o 2 procent niższe na ten tydzień, ponieważ cena Bessmer żelaza spadła w Pittsburgu na $12.50 a w Grey Forge na $10.75.

W Stanach Zjednoczonych wydarzyło się w przeszłym tygodniu 278 bankructw (250 w przeszłym roku) a w Canadzie 58 (w przeszłym roku 38).

KORESPONDENCYE "GAZETY POLSKIEJ."

FALL RIVER, Mass., 4go marca, 1896 r.

Sz. Panie Red.!

Racz umieścić w łamach Gazety co następuje: Nasze tow. wzajemnej pomocy Tadeusza Kościuszki w Fall River, Mass., dotychczas podnosi się i wzrasta. Bracia rodacy trzymajmy się ręka w rękę i pokażmy innym narodowościom, żeśmy są dobrymi Polakami. Spodziewamy się, że nasze towarzystwo będzie istniało.

Winniśmy dziękować Wiel. ks. proboszczowi Chmielnickiemu z Boston, Mass., za jego dobre rady. Urzędnikami zostali wybrani na rok 1896 następujący członkowie:

Gerwazy Betlej, prezydent; Stan. Łuszcz, wice-prezydent; Jan Matuszak, sekretarz prot.; Józef Chrupcała, sekret fin.; Józef Urban, kasyer; Władysław Sinkowski, odźwierny.

Rada gospodarcza: Wojciech Urban, Jacenty Betlej, St. Sikora, Jakób Augustyn.

Opiekunowie chorych: Antoni Polkoski, Antoni Błażejowski.

Wszelkie listy i korespondencye adresować należy:

J. Matuszek, sekr. prot., Fall River, Mass., Spring Str. 131.

Podajemy dosłownie.

SONTH BEND, Ind., 5 marca, 1896 r.

Łaskawy Panie Redaktorze!

Bądź tak łaskaw umieścić w "Gaz. Polskiej" te parę słów, które ja chcę pisać do czytelników "Gazety Polskiej".

Kochani Bracia i Rodacy! Zapisujcie sobie "Gazetę Polską" i przytem żądajcie Stereoskop; więc poślijcie 3 dolary, a odbierzecie Stereoskop wraz z "Gazetą Polską". Kochani Bracia! Nie żałujcie tych parę centów na to, bo te 24 obrazki to wam przedstawiają Narodzenie Pana Jezusa i całką Mękę Jego aż do nieba wstąpienia. Ja sobie ściągnąłem jeden Stereoskop, więc wiele mi się dopytuje co to jest i czy to się opłaci pisać po to, a ja każdemu powiadam, że się opłaci, bo jest bardzo piękne do obejrzenia i powiedzieli mi, że także pisać będą i także przychodzą i oglądają i się każdemu bardzo podoba.

Z uszanowaniem

Franciszek Baczyński,
1345 W. Fisher str., So. Bend, Ind.

BROOKLYN, N. Y., 4go marca, 1896.

Szan. obywatelom Brooklyna i okolicy podajemy do wiadomości, że przy tutejszym kościele św. Kazimierza król. zakłada się towarzystwo muzyczne, które ma mieć na celu bezpłatnie w niedziele i święta podczas nabożeństwa grywać w kościele. Do tegoż towarzystwa mogą przystąpić tak panie jak i panowie, którzy mają dobry słuch i głos, a przedewszystkiem chęć do muzyki. Wstęp do tegoż Tow. ma być dla członków Tow. śpiewu św. Cecylii bezpłatny, a dla innych bardzo mały. Nauka bezpłatna, tylko opłaca się ekspensa np. na światło i t. p. Kurs I. potrwa od 15go kwietnia aż do 1go lipca r. b. Instrumenta potrzebne zakupią się dobre i tanie, tak, że każdy będzie zadowolony. Osoby, mające chęć wstąpienia do tegoż Towarzystwa, mogą się zgłosić do proboszcza pn. 392 Adelphi str. albo do p. Hasse 782 Fulton str.; tam też bliższych szczegółów dowiedzieć się można. Każdy mający chęć przystąpić do tegoż Tow., niechaj się jak najprędzej zgłosi, gdyż przyjęcie będzie zamknięte, skoro dostateczna ilość uczni się zgłosi. Po ukończonym 12tym roku dzieci będą przyjęte.

Komitet Tow. muzycznego.

YORKTON, ASSINABOIA, N. W. Terr., Canada, dnia 2 Marca r. 1896.

Szanowny Panie Redaktorze! Racz umieścić w swojem piśmie parę następujących słów.

Szanowni bracia rodacy, Polacy. Jak widzę z rozmaitych pism polskich, że coraz to ciężej jest w Stanach Zjednoczonych na wszystkich robotników, którzy pracują po rozmaitych majnach i fabrykach i to dość za nizką płacę, a zwłaszcza wy bracia Polacy, którzyście wolności się spodziewali w Ameryce ale jej nie macie, bo musicie pracować tak samo jak w starym kraju pod rozmaitymi basami i formanami, i to dość ciężko. Ja wam radzę, jako wasz rodak, żebyście już więcej pod nikim nie pracowali i sobie poszukali wolnego miejsca. A gdzie szukać wolnego miejsca? Może niejeden z was pomyśli, że i w Ameryce wolnego miejsca niema dla Polaka. Oj, moi bracia, jest wolność i bardzo dobra wolność tu u nas w Canadzie, którą każdy może mieć jeżeli tylko chce. Bo hoć moi bracia, chcecie sobie ulżyć na starość i swoim dzieciom dobrą przyszłość zapewnić, to musicie za nią drogo płacić w Stanach Zjedn., a tu u nas to nic nie kosztuje. To jest, moi bracia, kupujecie grunta w Stanach Zjedn., na wschodzie i płacicie za nie rozmaitym agentom bardzo drogo za tę ziemię, którą tu u nas darmo dostaniecie Wy sobie kupujecie po 40 i 80 akrów i płacicie za nie po 500 i 800 dol., a tu u nas możecie dostać za darmo 160 akrów tej samej ziemi, a o wiele lepszej jeszcze bo urodzajniejszej jak w Stanach Zjedn. na wschodzie.

Nasza kolonia leży 9 mil od miasta i w bardzo dobrym położeniu. Ziemia jest dobra i wody dosyć i siana i drzewa. I my tu w Canadzie mamy ten sam klimat co w starym kraju, jesteśmy z tego zadowoleni. Miasto które leży od nas 9 mil, nazywa się Yorkton, i do niego kolej żelazna dochodzi już od 5 lat; ma kilkadziesiąt mieszkańców, bo co rok tu przyjeżdżają na te grunta: Niemcy, Szwedzi Holendrzy i Węgrzy i wszystkim się tu dobrze podoba, grunta biorą i w nich pracują i są sobie sami panami. A czemu wy bracia Polacy zostajecie w tyle i nie przyjedziecie zobaczyć tych stron? Radzę wam wszystkim, którzy w roli radzibyście pracowali, abyście nie żałowali parę dol: na kolej i przyjechali tu do nas te grunta obejrzeć, a jak wam się spodoba, to je sobie i dzieciom bierzcie bo wiecie dobrze, że kawałek gruntu to jest najlepszy majątek, jaki możecie swojem dzieciom zostawić. A więc, moi bracia korzystajcie z tej sposobności i przyjeżdżajcie, bo niezadługo to już darmo grunta nie dostanie, i którzy chcecie to możecie zaraz przyjechać, bo śnieg już zginął na końcu Lutego. Jednakowo tydzień przed przyjazdem proszę mnie uwiadomić listownie, lub jeżeli by się kto chciał co więcej dowiedzieć, to niech pisze do mnie; przyśle za 5c. znaczków pocztowych na odpowiedź.

Marcin Kołodziejczak, Yorkton;
Assa N. W. Terr., Canada.

AMERYKA.

Wielka powódź.

Hartford, Conn., 1 marca. Wielka ulewa, która trwała przez całą sobotę i niedzielę, narobiła straty, jakich niedoznaliśmy od 20 lat. Główną przyczyną powodzi było rozerwanie starej grobli przy kopalniach miedzi; strata wynosi przeszło $100,000. Ludzie mieszkający nad rzeką Pequebuck musieli opuścić swe domy, i wielu straciło wszystko co posiadali. Most nad rzeką został zabrany a tory kolei New England zostały powyrywane w różnych miejscach. W pobliżu Forrestville wykoleił się pociąg towarowy i wjechał do wyrwanego miejsca. 7 wagonów zostało potrzaskanych a jeden ze służby kolejowej został ciężko pokaleczony.

Burza w Winsted i innych częściach Litchfield pow. była straszliwą. Tory kolei Philadelphia, Reading & New England stały w wielu miejscach pod wodą. W Brooklyn utonął pewien młynarz. Donoszą także o innych nieszczęściach z różnych okolic.

Wiele szkody narobiła powódź w Bristol, Conn. W Wicksville została przerwana stara grobla znajdująca się w północnej części miasta. Kawał muru granitowego, 100 stóp szeroki, został wyrwany a przez otwór rzuciła się woda zalewając całą dolinę i wpadając do 40 stóp poniżej leżącej rzeki.

Mosty zostały zabrane na wszystkich prawie kolejach, które przechodzą przez rzekę Pequabuck; wogóle zostało 10 mostów zabranych i wiele uszkodzonych. Ulice w Bristol i sklepy w Forrestville zostały zalane.

Została także zalana Bristol Brass & Coke fabryka. Miasto Bristol ma do $75,000 straty.

New York, 1 marca. Wczorajszy ciągły ciepły deszcz i dzisiejsza odwilż „wywabiły w stanie New York mróz ze ziemi i wypędziły lód z rzeki Hudson, liczne sklepy stoją pod wodą. Na wielu kolejach została komunikacya przerwana, gdyż nasypy zostały przerwane; w wielu miastach trzeba było wstrzymać ruch tramwajowy.

W Saratoga zostały sklepy napełnione wodą i ulice zostały zalane. W Schuylerville zostały trzy groble przerwane i wszystkie mosty pomiędzy Ballston Spa i Rock City Falls zupełnie zabrane. W Whitehall stoi woda w Wood Creek o 30 stóp wyżej, niż od 30 lat. Grobla wielkiej Champlain fabryki żelaza została uszkodzona tak, że 300 robotników nie może pracować, dopóki grobla nie zostanie sporządzoną. W Whitehall wynosi strata $30,000. W Amsterdam została wiele fabryk uszkodzonych, gdyż strumień Chucktanan wystąpił ze swego koryta. Rzeka Mohawk wystąpiła także z koryta i powódź narobiła wiele szkody w okolicy miasta Fonda. W Hudson stoją doki pod wodą i bawełna znajdująca się w śpichrzach znacznie ucierpiała.

Trzęsienie ziemi.

Reading, Pa., 4 marca. W wschodniej części okręgu Burke powstało wczoraj wieczorem trzęsienie ziemi na 10-milowej przestrzeni. Domy chwiały się, okna warczały i pękały szyby, a obywatele popadli w ogromny przestrach.

Zapłacił całą kwotę.

W Colorado pewien sędzia, siedzący na ławie, słuchając kontestowanych spraw, gdy zawołał "następną sprawę", zobaczył w ręku adwokata ogromną plikę papierów—co oznaczało, że sprawa pociągnie się długo i niezawodnie będzie zaciętą. Zatem zapytał się:

"O jaką kwotę jest ta sprawa?"

"O dwa dolary, *your honor*", odpowiedział adwokat strony skarżącej.

"To ja je zapłacę", rzekł sędzia, podając pieniądze i zawołał "*next case!*"

Skarżący i skarżony opuścili zadowoleni sąd, lecz adwokaci piorunowali (właściwie gademowali) całą drogę aż do swo ich ofisów.

Umarł na czkawkę.

Terre Haute, Md., 4go marca. Samuel Rigney, jeden z pionierów naszego powiatu i bardzo bogaty farmer, umarł tutaj dzisiaj z powodu długiej czkawki, która sprowadziła także paraliżu.

Nieszczęśliwa liczba 13.

St. Louis, 4 marca. A. K. McDonald, kopiista w ofisie powiatowego rekordera, umarł przeszłej niedzieli. Gdy zachorował śmiertelnie McDonald pracował nad księgą No. 1313, będąc zajętym wpisywaniem "deed'u" No. 13, który oddany był na rekord dnia 13 lutego. Pochowanym został przez karawaniarza Cullmane, który ma skład pod No. 1313 N. Jefferson ave. Ci, którzy są przesądni co do liczby 13, teraz są jeszcze bardziej utwierdzeni w swym przesądzie. A więc strzedz się trzeba 13-stki!

New Orleans rywalem New York'u.

Kompania kolei żel. Illinois Central uzyskała od rady miejskiej miasta New Orleans ważne koncesye i przywileje a za to kompania ta postara się uczynić New Orleans konkurującym punktem na wywóz zboża zachodnich Stanów do Europy. Zboże, które dotąd przechodziło przez Chicago do New Yorku do statków, przewożonem będzie przez Chicago do New Orleans i tam ładowane będzie na statki wypływające na wszystkie stro ny świata.

Oficyaliści Illinois Central kolei utrzymują, że miasto New Orleans będzie silnym rywalem New York'u i w krótkim czasie uzyska cały handel Stanów zachodnich i miasta Chicago.

Twardy węgiel w Indiana.

Greensburg, Ind., 6go marca. Prawdziwy twardy węgiel, w ilości takiej, że opłaci się go wydobywać, odkryty został dzisiaj przez Henryka J. Christian, kapitalistę i magnata naturalnego gazu, podczas gdy wiercono studnię na farmie jego blizko naszego miasta. Pokład węgla napotkano po wywierceniu 70 stóp i przekonano się, że żyła węgla jest 20 stóp gruba. Znaczną ilość węgla przywieziono dzisiaj tutaj do miasta i poddaną zostało inspekcyi znawców, którzy oświadczyli, że jest to prawdziwy antracyt (węgiel twardy). Jest to jedyna miejscowość (z wyjątkiem okolicy Brazil, Ind.), w której dotąd węgiel twardy znaleziono i to w wschodniej części Stanu. Kopalnia natychmiast zostanie założoną.

Krótkie raporta o stanie pszenicy zimowej.

Ohio. Widoki na dobry i obfity plon pszenicy są wybornemi.

Illinois. Mniej gruntu zasianego jest pszenicą jak roku ubiegłego, lecz zato plon rokuje być obfitym i dobrym.

Missouri. Stan pszenicy zimowej jest wybornym. Jedynie w powiecie Cole nie dopisze plon i bardzo wiele obszarów będzie trzeba zorać i zasiać owsem.

Indiana. Stan zimowej pszenicy w południowych i środkowych powiatach jest gorszym jak roku ubiegłego. Zato w północnej Indianie pszenica jest "all right".

Iowa. Plon będzie obfitym i dobrym, tylko że mniej gruntu jest pod pszenicą jak przeszłego roku. W okolicy Council Bluffs pszenica stoi świetnie.

Kansas. Zimowa pszenica w środkowym i wschodnim Kansas nigdy nie była w lepszym stanie jak obecnie i ztąd farmerzy cieszą się niezmiernie. Jedyna obawa jest, aby nie nastały silne przymrozki. Z wyjątkiem tej obawy pszenica rokuje wyborny i obfity plon. Jednakowoż nie ma jej tyle zasianej co roku zeszłego i areał zasiany pszenicą tego roku jest 2/3 areału roku przeszłego.

Nowe Towarzystwo Polskie.

W piątek Sekretarz Stanu Illinos inkorporował nowe polskie tow. pod tytułem: "Towarzystwo Narodowe Polskie Rzymsko-katolickie króla Kazimierza I-go(?) pod opieką św. Michała w Chicago", bez kapitału zakładowego. Inkorporatorowie: Antoni Winiecki, Jan Rybski, Szczepan Fryszka i inni.

Ciekawiśmy od kiedy to nasi dawniejsi królowie Kazimierze są numerowani?

Stara Polka

Bronson, Mich., 8 marca. Pan Wincenty Ławniczak donosi nam, że Anna Pawlicka, 112 lat licząca, pożegnała się z tym światem 3-go marca. Pogrzeb odbył się 5go marca o godz. 10 przed południem na polski cmentarz. Ś. p. Anna Pawlicka przybyła do Ameryki przeszło 24 lata temu z Ks. Poznańskiego, z Werkową, z parafii Łekno. Przez ten cały czas przebywała u syna Wojciecha Pawlickiego i była zawsze zdrowa i przy dobrych zmysłach. Przed kilku tygodniami zachorowała. Została opatrzona na drogę wieczności śś. sakramentami. Zmarła pozostawiła 1-go syna, 5 wnuków, 10 prawnuków i 4 praprawnuków. Wieczny odpoczynek racz jej dać Panie.

W smutku pogrążeni: Wojciech Pawlicki i żona jego Józefa, Andrzej i Wiktorya Kibitowscy.

Romans w powiecie St. Clair, Ill.

Mascoutah, Ill., 4 marca. W bliżkości New Athens, w powiecie St. Clair, mieszkają na farmie p. William Brascheis, jego zgrabna żona i ich czworo dziatek.

Pani Brascheis jest piękną niewiastą, liczy 28 lat, i aż do 2 tygodni była żoną p. Williama Kopp, dobrze znanego tutaj farmera. Od tego czasu został rozwód udzielony przez sąd panu i pani Kopp a to ostatnia wyszła za mąż za parobka jej męża.

Historya o rozwodzie i zamęźciu jest w niektórych szczegółach nadzwyczaj ciekawą w kronikach miłości, zaślubin i rozwodu w tejtu sekcyi Stanu Illinois.

Z jakie 6 lat temu pobrali się pan i pani Wilhelmowa Kopp i osiedli na farmie w tej samej okolicy, w której się urodzili i wzrośli od dzieciństwa. W przeciągu roku praca o tyle powiększyła się na farmie, że farmer Kopp zmuszonym był nająć parobka dla dopomagania mu w czynnościach gospodarskich.

Parobkiem tym był William Brascheis, weteran z ostatniej wojny domowej, który zabłąkał się w okolicę New Athens niewiadome zkąd. Przez kilka miesięcy po przybyciu ex-żołnierza na farmę Koppa, nie było tam żadnej zmiany. Brascheis wiernie wykonywał swe obowiązki parobka, farmer regularnie wypłacał mu pensyę i ztąd nie było żadnej przyczyny, aby jeden z drugiego miał być niezadowolonym. Jednakowoż później nastał czas, w którym sprawy domowe Koppa zmieniły się znacznie. Mąż zdawał się być ślepym na coraz to wzrastający serdeczny stosunek pomiędzy jego żoną a parobkiem i tak rzeczy stały przez całe prawie 4 lata.

Nareszcie jednakowoż Kopp "przejrzał". Oświadczył spokojnie żonie, że najlepszą rzeczą dla nich obojga będzie dostać rozwód a wtedy ona może wyjść za mąż za parobka. Żona na to przystała i mąż jej udał się do Belleville podać o rozwód. Gdy wrócił do domu, na stacyi kolejowej powitali go: jego żona Lizzie, parobek i stare wierne konisko "Dobbins". W należytym czasie rząd powiatu St. Clair udzielił farmerowi Williamowi Kopp rozwód od jego żony Lizzie. Zaledwie ten rozdział w domowym dramacie się skończył, gdy zaprzężono znów starego wiernego Dubbins do wózka ze sprężynami i ta sama trójka farmerska pojechała do stacyi kolejowej. Atoli w tymtu rozdziale pozycye były zmienione. W wózku ze sprężynami na siedzeniu tuż za starym wiernym Dubbins farmer Kopp sam tylko zajmował siedzenie; zaś na tylnem siedzeniu znajdowała się jego rozwiedziona żona i parobek Brascheis. Ta pierwsza miała włosy "uloczkowane" a ten ostatni ozdobiony był w "białą koszulę".

Tym razem farmer Kopp pozostał na stacyi sam, a jego dawniejsza godna połowica i dobry parobek powędrowali do powiatowego miasteczka i tam zostali zaślubieni. Gdy nowożeńcy wrócili do stacyi, powitał ich farmer Kopp. Do drzewa przywiązany stał stary wierny Dubbins, zaprzężony do wózka ze sprężynami. Ciekawa ta trójka zaraz wybrała się z powrotem razem na farmę. Tam znów zażądano od starego Dubbins jego cierpliwych usług: w wózek ze sprężynami farmer Kopp napakował to i owo z domowizny i to wszystko i nowożeńców zawiózł do ich nowego mieszkania. Nie wiadomo czy ex-mąż dał nowo-zaślubionej parze swoje ex-mężowskie błogosławieństwo, tyle tylko wiadomem jest, że ex-parobek sowicie nagrodził dawniejszego swego pana za udzielenie mu szczodrze z farmerskiej domowizny i za przewiezienie jego i żony do nowego pomieszkania. Słowem wszystkie osoby interesowane są bardzo ze siebie zadowolone i nadzwyczaj ukontentowane.

Zamordowany przez trampów.

Foud du Lac, Wis., 6 marca. Fred. Messner, dobrze znany niemiecki farmer mieszkający 4 mile na południe od naszego miasta, został zamordowany wieczorem dnia 4 bm. O godzinie 9 wyszedł do stajni. Ponieważ minęła godzina a on nie wracał, żona wyszła go szukać i znalazła jego trupa nurzającego się w krwi na podłodze stajni. Czaszkę miał zgniecioną jakby jakim tępem narzędziem, lecz nie było żadnych oznak walki. Jest mniemanie, że zbrodni dokonali trampy w celach rabunku.

Ospa w Duquoin, Ill.

W małem miasteczku Duquoin, w powiecie Perry, w południowej części Stanu Illinois, panuje ospa epidemicznie. Do "domu zarazy" przywieziono 26 osób chorych. Pomiędzy nimi znajduje się burmistrz miasteczka, Dunn. Burmistrze okolicznych miast telegrafowali do Springfield, aby zaprowadzono kwarantannę na Duquoin i okolicę z obawy przed rozszerzeniem się ospy.

Przepowiedział swoją śmierć.

Butte City, Mont., 6go marca. C. Y. Hawley, ogólnie tu znany górniczy inżynier, po całonocnej hulance, wszedł wczoraj rano do Silver Lake hotelu i oświadczył, że jest to ostatni dzień jego życia. Przytem wszczął awanturę z klerkiem hotelowym, któremu nareszcie udało się zaprowadzić pijanego inżyniera do jednego z pokoi hotelu. Hawley potem postąpił kilka kroków i nagle upadł nieżywy. Koroner zajmie się przyczyną nagłej śmierci.

United States Express Co. zawiadomiła nas, że na adres Louis Żobra 664 — 4th Str. McKeesport, Pa., nie może dostawić książek, bo adres jest zły. Trzeba się udać z tem na U. S. Express Office.

Postrzelił 10 "Białych Czapek."

Tampa, Fla., 6 marca. Od 15 do 20 "białych czapek" (White caps) napadło dzisiaj na Bowen'a Sykes, którego chcieli zniewolić do opuszczenia tej części kraju, lecz Bowen Sykes tak przywitał swych napastników, że za pomocą swej Winchestrówki sześciu położył trupem, czterech śmiertel nie ranił a reszta poszła w rozsypkę.

Oszczędności całego życia spalone w piecu.

Akron, O., 6 marca. Żona Berta McDonnell w Seville wzięła ze sobą zawiniątko zawierające $3,300 w gotówce, gdy wyszła odwiedzić sąsiadkę. Powróciwszy do domu, nazbierała kawałków papieru i drzewa i jednocześnie zawiniątko razem z papierami i drzewem włożyła w piec i wznieciła ogień. Dopiero gdy ogień dobrze się palił, przypomniało jej się, że wszystkie pieniądze jakie oboje z mężem uskładali, włożyła z papierami do pieca —lecz już było za późno. Oszczędności całego ich życia poszły już z dymem. McDonnell i jego żona za nic w świecie nie oddaliby pieniędzy na bank, nie wierząc wcale w takie instytucye. Teraz oboje ubolewają nad swoją głupotą.

Czuła rzewność w kongresie.

Do jak śmiesznego stopnia niektórzy nasi krasomówcy w kongresie posuwają swoje cyceroński usiłowania, "Philadelphia Telegraph" przytacza następującą próbkę mowy jednego arcy - sentymentalnego reprezentanta jednego z Stanów wschodnich. Mówca ten lubi się rozwodzić i ubolewać nad złością świata i tak wybuchnął w swej mowie nad apropryacyą w celu powiększenia pensyi żołnierskiej.

"Czemuż on płakał? Czemuż on płakał? Pytam się, panie przewodniczący (speaker), czemuż on płakał? I powtarzam, panie spikerze, czemuż on płakał? Oto jego serce zostało złamane! (his heart was broken). On umarł na złamane serce! On umarł na złamane serce! I powtarzam, panie spikerze, on umarł na złamane serce! Już on nigdy się nie uśmiechnął; nie! Jemu odmówili mizernych $2.00 powiększenia miesięcznej pensyi. I powtarzam, panie spikerze, on już nigdy się nie uśmiechnął!" i w oczach rozczulonego reprezentanta ukazały się łzy a głos odmówił dalszego posłuszeństwa wynurzenia dalszych wybuchów rzewności.— Pięknie to, nieprawdaż?

Król Menelek.

Władzca Abisynii, którego wojska zadały straszną klęskę Włochom, utrzymuje, że jest potomkiem Meneleka I, cesarza Etyopii, który był synem króla Salamona i królowej ze Saby.

Menelek, obecnie panujący, wstąpił na tron w r. 1889 po śmierci ojca króla Jana. Jest on mężem stanu znakomitych zdolności i wielkiej siły woli i jemu to udało się zjednoczyć rozmaitych wice-królów, książąt i naczelników w jeden silny naród i państwo. Od niedawnego czasu prowadzi ożywioną korespondencyę z Rosyą. Powiadają, że w jego armii służy wiele rosyjskich oficerów, którzy będą umieli użyć 60 armat zdobytych przez Abisyńczyków na pobitych Włochach.

Pan Stan. Pichla niechaj przyśle swój adres dokładny. W swoim liście podał niedokładny adres, na który nie możemy posłać żądaną premię.

ROZMAITOŚCI.

Meteor spadły w Madrycie, wywołał w tem mieście niezmierną panikę. Aczkolwiek spadanie meteorów nie należy do rzadkich wypadków, jednakowoż meteory tej wielkości, co ostatni, należą do osobliwości. W bieżącym stuleciu znamy tylko trzy meteory, które z madryckim mogą iść w porównanie, a mianowicie: meteor spadły w L'Aigle w Normandyi z r. 1803, w Pułtusku z r. 1868 i w Moez w Siedmiogrodzie z r. 1882. Za każdym razem znajdowano meteory rozbite na drobniutkie kawałki. Madrycki meteor zdaje się być największym z dotąd obserwowanych. Ilość osób, które padły ofiarą paniki wywołanej hukiem i wstrząśnieniem powietrza, towarzyszących eksplozyi meteoru, jest większa niż pierwotnie przypuszczano. Szkody w budynkach są znaczne. —

— Praktyczna korzyść z wynalazku Röntgena, o którym czasu swego dosyć obszernie napisaliśmy i za pomocą którego można kości w ciele fotegrafować. W szpitalu w Londynie leżał od paru miesięcy pewien majtek, którego ręce i nogi były najzupełniej odrętwiałe i bezwładne. Nie mógł on ani chodzić, ani stać, ani cośkolwiek ująć rękami. Przed kilku miesiącami dostawiono go do szpitala w stanie pijanym, a przy badaniu zauważano, iż na grzbiecie, w okolicy kręga pacierzowego, miał małą krwawiącą się ranę; choć się przecież po paru dniach rana zgoiła, chory jednak pozostał bezwładnym. Wszystkie stosowane dotąd środki lecznicze okazywały się całkiem bezskuteczne. Dyrektor chirurgicznego oddziału szpitala, wyczytawszy w dziennikach o doświadczeniach Röngtena, wpadł na myśl odfotografowania we właściwy sposób kilku części grzbietu chorego. Na obrazie, między ostatnią kością grzbietową a pierwszą pacierzową tkwiło jakieś obce ciało, którego istoty nie można było się domyślić. Chirurg dokonał więc we wskazanem miejscu przecięcia i znalazł między kośćmi pacierzowemi ostrze noża, tak mocno osadzone, iż formalnie musiało być wycięte. Nazajutrz po operacyi mógł już chory chodzić. Wobec tego wypadku odkrycie Roentgena zdaje się że ma dla chirurgii niezmierną doniosłość. —

— Balonem do bieguna. W niemieckiem Towarzystwie aeronautycznem w Berlinie, zamiłowany aeronauta A. Berson wygłosił odczyt o podróży do bieguna północnego, zamierzonej przez inżyniera szwedzkiego Andree. Balon, oprócz własnej wagi, dźwigać będzie 3000 kilogramów. Bagaż składać się będzie z prowiantów na przeciąg 4 miesięcy, koniecznych przyrządów, łodzi i sanek. Śmiałemu podróżnikowi towarzyszyć będzie Niels Eskholm, znany meteorolog; obaj mają zamiar spaść w Azyi lub Ameryce. Berson utrzymuje, że projekt jest prawie niemożliwym do wykonania. Waga 3000 kilogramów nie jest wystarczająca dla zaopatrzenia balonu we wszystko, co potrzebne — a co będzie, gdy podróżnicy spadną w miejscowości zupełnie niezamieszkanej? Następnym punktem jest przewidywane ulatnianie się gazu. W zakończeniu przemówienia Berson życzył podróżnikom jak najszczęśliwszego wykonania projektu, zapewniając, że podróż tę uważa za dobrowolne samobójstwo.

— Koronacya Menelika. Od dni kilku wśród tysiąca niebezpieczeństw Menelik dąży ku Axom, aby się tam koronować na króla Etyopii. Oto jak się odbywa podobna ceremonia: książę odziany w purpurę, na kapiącym od złota wierzchowcu jedzie, trzymając krzyż w rodzaju berła. Za nim sunie długi orszak dygnitarzy i wasalów. W krużganku świątyni oczekuje go grono dziewic w białych szatach i zagradza mu dalszy pochód różowym jedwabnym sznurem, wołając jednogłośnie:

— Kim jesteś, że chcesz wkroczyć do świątyni Axum?

— Jestem waszym cesarzem, negusem, neghesti Etyopii — mówi książe.

— Nie, nie jesteś naszym cesarzem, nie jesteś negusem, neghesti Etyopii — odpowiadają dziewice, wyprężając sznur jedwabny trzykrotnie; za czwartym razem książę dobywa miecza, sznur przecina i wołając: „Jestem królem Syonu" — wkracza, do świątyni wśród oklasków. Tu, stanąwszy na świętym kamieniu, na którym tylko Negus i tylko raz jeden w życiu stać może, otrzymuje pomazanie i koronę wśród muzyki, śpiewów i tańców rytualnych, poczem składa przysięgę, że będzie „bronił religii Chrystusa, podtrzymywał wiarę, tępił apostatów, rządził Etyopią i jej mieszkańcami w imię Boże."

Włosi w Abisynii.

Jak już Czytelnicy dowiedzieli się z wiadomości telegraficznych, Włosi zostali na głowę pobici w Abisynii i wskutek tego całe ministeryum włoskie podało się do dymisyi aby usunąć się z przed widoku rozjątrzonej ludności. Całe Włochy znajdują się jakby w konwulsyi, że jej armie zostały złapane w pułapkę i od 5 do 10 tysięcy żołnierzy zostało wyciętych. Włosi stracili całą amunicyę, żywność i wszelkie przybory i całą artyleryę. Wskutek tego groźne zaburzenia anti-rządowe wybuchły po całym kraju włoskim a w wielu miastach w zaprowadzaniu porządku wojsko i żandarmi musieli strzelać do ludności. Ludność domagała się głośno rezygnacyi prezesa Ministrów Crispi'ego — co też tenże uczynił — i żąda wysłania wielkiej siły wojskowej do Abisynii aby pomścić się i powetować klęskę.

Zatarg włosko-abisyński datuje się od blizko 20 lat. W roku 1885 Abisyńczycy bili się z Turkami i podówczas Włochy uważały to za świetną sposobność "kolonizowania" w Afryce. Włoskie wojsko zajęło na stacyę węglową miejscowość Massowa i wywiesiło swój sztandar obok tureckiego pół-księżyca. Turcy wkrótce potem opuścili ten kraj, pozostawiając Włochów w posiadaniu Massowy i kilku okolicznych wiosek. Włosi następnie posunęli się dalej na południe i dalej w głąb kraju — gdzie jednakowoż napotkali na opór i po stoczeniu bitwy zostali pobici i zmuszeni byli cofnąć się napowrót. Niezadługo potem zawarli ugodę z Menelek'em, krótko po wstąpieniu jego na tron w roku 1889. Warunki były takie że król włoski Humbert miał "wziąść w swoją protekcyą" cały kraj a za nagrodę miały Włochy zatrzymać w posiadaniu zabrany poprzednio kawał kraju. Menelek nie był bardzo zadowolonym, utrzymując, że został oszukany i że nie rozumiał punktów ugody, na mocy których Włosi rozciągnęli protektorat nad jego krajem.

Mniejwięcej rok temu kilku z pomniejszych krajowych naczelników pokłóciło się pomiędzy sobą i zaczęli zwalać winę całą to na Menelek'a to na Włochów. Stan ten był powodem, że Crispi zdecydował się na wojnę na dobre i też niebawem wytoczył wojnę. Mimo życzenia Humberta, który wojny sobie nie życzył i który obawiał się rezultatu. Jak dziś widzimy, obawy króla włoskiego nie były bez podstawy racyonalnej. Pokłóceni mniejsi naczelnicy pogodzili się i stanęli z pomocą Menelek'owi.

Wojna, przez całą kampanią aż do ostatniej klęski, strasznie drogą była dla Włoch, jak również zabójczą dla wojska. Broń, amunicyę, żywność i przybory trzeba było transportować przez góry na grzbietach mułów. A to wszystko na to, aby nazwać "prawem do" kawału kraju, który jest piekącą pustynią z wyjątkiem tu i owdzie małej zielonej dolinki.

Armia włoska w Abisynii liczyła o wiele mniej niż wojsko krajowe, które miało i tę dodatnią korzyść, że przyzwyczajone było do znoszenia tamtejszego klimatu. Na papierze, armia włoska w Abisynii liczyła 60,000 ludzi, ale z tej liczby trzeba odliczyć tych wszystkich, którzy poginęli z ran i chorób w ostatnich 6 miesiącach. Przeciwko tej liczbie stanęło 200,000 krajowców o których opisują że "są wojownikami od urodzenia a zahartowanymi jak skóra". Armia ta z początku uzbrojoną była tylko 40,000 karabinami, lecz obecnie dzięki Francuzom, jest cała dobrze uzbrojoną, posiada dużo amunicyi i francuzkich artylerzystów do kierowania armatami najnowszej fabrykacyi. Powiadają również, że od niedawnego czasu król Menelek rozpoczął układy z carem moskiewskim, wyrażając życzenie aby abisyńscy chrześcianie połączyli się z kościołem greckim (prawosławnym) — właściwie jestto życzenie zyskania poparcia Rosyi. To przyspasabia możliwość zaprowadzenia cudzoziemskiej interwencyi na mocy której "władzca" abisyński niezawodnie będzie bardzo miał do mówienia w swym kraju w razie gdyby z niego Włosi zostali wyparci. Tak więc, w każdym razie, zanosi się na ważne zmiany mapy politycznej świata wskutek agresywnej polityki Włoch w Afryce.

Pewnem jest, że Włochy dostaną nowe ministeryum a z niem i nową politykę zagraniczną. Crispi upadł a z nim niezawodnie też i marzenia o Abisynii. Do zadecydowania będzie czy jego afrykańska polityka będzie dalej prowadzoną lub całkiem opuszczoną. Na razie głos ludu włoskiego jest za wojną, lecz spodziewać się można że mędrsze rady spotkają się z opinią króla Humberta, który wraz z wielu wpływowymi mężami kraju od samego początku przeciwnym był zaborczej polityce. Nie trudno będzie ludność przekonać, że z pustym skarbcem i źle wytkniętym celem trudno wojnę prowadzić dalej i lepiej będzie wycofać się z Abisynii i razem z Austryą stanowić parę znakomitych państw w Europie, które egzystować mogą bez kolonialnych posiadłości w Afryce.

NOC ZIMOWA.
(Tydzień.)

Bez ruchu
Na białem tle
Śniegów rysują się drzewa —
Już liść szeleszcząc nie śpiewa,
Nie wabią się
Szczebiotem, wśród wonnych kwieci
Słowiki wiosny poeci —
Wicher tylko dmie
O drzew konary, okryte
Śniegiem... wichrami wciąż bite,
Podnoszą się
Bez ruchu.

II.

Już lodem,
Nie runem fal,
Okryte wodne zwierciadła —
Wichura stycznia zajadła,
Jęcząc swój żal,
Nie zniszczy spokoju wody,
Pancerzem dla niej te lody —
Więc pędzi w dal
Wściekła, szalona, rozżarta,
Śniegiem w twarz pluje uparta—
A tnie jak stal
Śnieg z lodem.

III.

Księżyca
Wybłysnął kask
Na chwilę mimo zawiei —
Nie dla kochanków nadziei
Pełen swój blask
Na ziemię zlewa — on w maju
Po marzeń wodził ich raju,
Dziś nie zna łask...
Zaświecił — patrzcie skostniała
Na śniegu postać leżała,
Sina jak brzask
Księżyca...

Zdzisław.

POŻEGNANIE.
(Djabeł.)

Znikła z przed oczów ziemia rodzinna,
Znikła na zawsze już może,
Nie mam już teraz strzechy ojczystej,
Głowę wśród obcych swą złożę.

Słowik mi w maju już nie zanuci,
Hymn miłości jak minie,
Nawet wspomnienie o tem, że żyłem
W sercu rodaków zaginie.

Matka, dziewczyna tylko mnie wspomną,
Łzami szczeremi zapłaczą —
W domku tam białym pośród zieleni
Nad mą niedolą tułaczą.

W zimne Sybiru idę obszary
Carów wyrokiem skazany,
Wszystko zabrali, ale nie mogli
Serca mi wyrwać tyrany.

Serce więc moje choć po rozstaniu
Przy was i w kraju zostanie,
Bo dla wygnańca miłość ta tylko
Jedno jedyne kochanie!

Kiedy raz wreszcie w śnie nieprześnionym
Spocznę katorgą zmęczony,
Dusza nad Wisły wróci znów brzegi,
Wróci w rodzinne strony.

A jeśli niebo w ziemi niepolskiej —
Nie chcę ja nieba po skonie;
Lepiej niech duch mój z ciała wyzwolon
W wiecznej nicości zatonie.

O tak ma matko nie płacz po synu,
Nie płacz kochanko dziewczyno!
Chwile rozstania chociaż są ciężkie,
Ale niedługo iż miną.

DUET.
(Djabeł.)

Ona. Szedzi zając na leszczynie,
W orżech gwiżdże zranka —
Smutne życie dla dziewczynie —
Gdy nie ma kochanka!

On. Jak to Malcziu! ja cze kocha,
Nie narżekaj lube —
Chiba jesteś takie plocha —
I chcesz moje zgubę!

Ona. Ach Moricu! cóż mi z tego,
Kiedysz kantoryste —
Ja chcę męża bogatego —
Hipotekie czyste!

On. A u czebie kein guldeny,
Stare late dawno wieje;
Nie trza drożyć bardzo ceny —
Malczie już pruchnieje!

Ona. Co pruchnieje! głupie słowie!
Piękne twarzy resy —
Zakochują mnie panowie —
A nie mi-szuresy!

On. Tę obrazę to zawiele,
Będę robicz krzyka —
Pannę Malczie głupie czele —
I ma w głowie bržika!

TADEUSZ REJTAN

NA SEJMIE WARSZAWSKIM
Z ROKU 1773.

W Stuletnią Rocznicę Sejmu Rozbiorowego.

— OPOWIEDZIAŁ —

Leon Wegner.

(Ciąg dalszy.)

Przeto koniec czyniąc przeszłym, a zapobiegając przyszłym fatalnościom, aby wyżej wyrażony sejm przez kogożkolwiek zerwany być nie mógł, gdy innej nad przepisane nam już prawem wynaleść nie można drogi, nad te które w najburzliwszych okolicznościach i zamięszaniach krajowych przodków naszych okazują ślady, i które przez braci naszych w poprzednich czasach, za najskuteczniejszy środek uszczęśliwienia i uspokojenia Rzeczypospolitej wzięte były, i szczęśliwie kraj nasz zaspokajały: Przeto, biorąc też same sposoby przez poprzedników naszych zażyte, spokojność krajową gruntujące, nie chcąc być straszną grożących nam dworów — jako ich ostrzegają deklaracye — ofiarą; dla bojaźni zerwania przyszłego sejmu, a stąd wyniknąć mogących nieszczęśliwych skutków, konfederacyą generalną stanów Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego podnieść umyśliliśmy; jakoż niniejszem dziełem naszem i spisaniem się podnosimy i konfederujemy się; a na wspólną obronę nierozerwanem ogniwem przy dostojeństwie Jego Królewskiej Mosci, pana naszego miłościwego, przy wierze świętej katolickiej rzymskiej panującej, przy prawach i wolnościach naszych, porzuciwszy wszelkie rozróżnienie prywatne, w duchu zobopólnej miłości obywatelskiej łączymy się, spajamy i nierozerwanie jednoczymy.

Chcąc zaś, żeby niniejsze skonfederowanie się nasze do nieodwłocznej przyszło wiadomości i pożądanego skutku, za marszałków generalnych konfederacyi, jako to w Koronie Polskiej i przyległych do niej prowincyach J. W. Adama Ponińskiego, kuchmistrza w. koronnego; — zaś w Wielkiem Księstwie Litewskim Jaśnie Oświeconego księcia Jmść Radziwiłła Michała, miecznika Wielkiego Księstwa Litewskiego, obieramy, i onych na wykonanie funkcyi marszałkowskich przysięgą obowiązujemy, w tę rotę:

> Ja Adam i ja Michał przysięgamy Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy Świętej jedynemu, iż będąc obrani generalnemi marszałkami konfederacyi Korony Polskiej, tudzież przyległych do niej prowincyi, i Wielkiego Księstwa Litewskiego, wszelkie do tych urzędów należące obowiązki z pilnością wykonywać będziemy; podczas zaś następującego sejmu, żadnej konstytucyi, którąby pluralitate votorum udecydowaną nie była, nie przyjmiemy, nie podpiszemy, do grodu ani w księgę praw nie podamy, dependencyą od całej rzeczypospolitej i zgromadzonych stanów zachowamy, w sądzeniu podług Boga i sprawiedliwości, tudzież pisanych dowodów, bez względu na bogatego i ubogiego, swojego czyli przychodnia, zdanie nasze dawać będziemy, i we wszystkich powinnościach, przez funkcye marszałkowskie na nas włożonych i do nas ściągających się, podług Boga, prawa i sumienia sprawować się będziemy, tak nam Panie Boże dopomóż i niewinna męko Syna Jego.

A ponieważ ciż Jaśnie Wielmożny i Jaśnie Oświecony marszałkowie przed pierwszym in ordine posłem przysięgę rotą wyżej wyrażoną w przytomności nas wszystkich wykonali, przeto zlecamy onym, ażeby doniósłszy przez uniwersały swoje o teraźniejszym związku, na wspólne uszczęśliwienie ojczyzny uczynionym, pozostałym w domach braci naszym, onych równego ratunku ojczyzny zachęcali, jurysdykcyą swoją sądów generalnej konfederacyi otworzyli, delegatów do tronu Jego Król. Mości Pana naszego miłościwego, wysłali, i o łaskawe utwierdzenie generalnej konfederacyi upraszali. Którym to Jaśnie Wielmożnemu i Jaśnie Oświeconemu marszałkom, wraz z przydanemi konsyliarzami chcemy, ażeby przysięgę na wierność konfederacyi i posłuszeństwo onej, od wszelkich magistratur i jurysdykcyi odebrali, i one w aktach swoich konfederackich zapisać rozkazali. Nie wątpimy bynajmniej o tem, że do tak zbawiennego dzieła wszyscy kochający dobro publiczne i życzący pożądanego pokoju, wraz z nami na wspólne uszczęślienie strapionej ojczyzny naszej, siły, prace, starania i rady łączyć będą, ile gdy całość wewnętrznego pokoju i uszczczęśliwienia Rzeczypospolitej od tego zawisła momentu. Zaczem, związawszy się nierozerwanym węzłem jedności, zapraszamy wszystkich do jednego z nami łączenia się i rozumienia; z tem ostrzeżeniem, iż kto nie jest z nami, jest przeciwko nam! Gdyby więc takowy z liczby obywatelów Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego znaleść się miał, którýby niniejszemu związkowi naszemu był przeciwny, i sił swoich do wspólnego z nami nie łączył ojczyzny ratunku, takiego każdego za nieprzyjaciela ojczyzny deklarujemy, i z nim, jako z publicznym wzruszycielem pokoju i buntownikiem przeciwko własnej ojczyźnie postąpimy i najsurowsze kary na niego ściągniemy.

Ciąg dalszy nastąpi.

SŁOWICZEK

KOMEDYJKA ZE SPIEWAMI

w jednym akcie naśladowana

— PRZEZ —

WŁAD. BEŁZĘ.

(Ciąg dalszy)

Bóg rozjaśnił smutne chwile,
Pomógł mi,
I pieniędzy zesłał tyle,
Raz, dwa, trzy.

(Zgarnia pieniądze.)

O! dzięki Ci Boże! aż sto czerwieńców. — Teraz poczciwy Michał może spać spokojny o egzekutora. A mój Antoś jak będzie szczęśliwy! I jak tu nie kochać kwiatków kiedy one mi pomoc zesłały. O! moje kwiatki, o ileż staranniej będę was pielęgnowała, o ileż pilniej wsłuchiwać się będę w wasze szepty tajemnicze... O! bo każdy kwiat ma swą odrębną mowę.

Spiew Nr. 5.

Róża nim w kwiat się rozwinie,
Wpleciona w bujne warkocze,
Szepcze do uszka dziewczynie,
Miłości słowa urocze...

I jak tu nie kochać róży,
Gdy miłość widzę w niej wszędzie:
Kwiat jej upadnie po burzy,
Lecz miłość kwitnąć wciąż będzie.

Fijołka za nic nie zdrepcę,
Chociaż wsród trawki się chowa,
Bo on do ucha mi szepcze,
Skromności urocze słowa.

I jak go nie mieć na oku,
Jak go nie wplatać w wianuszek,
Kiedy on tyle uroku,
Do młodych niesie serduszek.

Lilia z barwą śnieżystą
Buja na łąki kobiercu:
Ona uczy, jak czysto
W dziewczyny winno być sercu.

I jak nie kochać lilii,
Jak ją nie wiązać w plecionki?
To kwiat najmilszy Maryi,
Sierot i dziewic patronki.

Lecz po nad wszystkie w dolinie
Kwiaty, różyczkę przenoszę,
Ona szepce dziewczynie,
Nieznane dotąd rozkosze.

I jak tu nie kochać róży,
Gdy miłość widzę w niej wszędzie.
Kwiat jej opadnie po burzy,
Lecz miłość kwitnąć wciąż będzie!
(odchodzi).

Scena 8.

Lord i **John** *(wchodzą gwałtownie).*

Lord.

Słyszałeś?

John.

Yes mylord, słyszałem.

Lord.

I cóż ty na to?

John.

Nic!

Lord.

Blockhead.

John *(szuka w słowniku).*

Barania głowa.

Lord.

Yes, barania głowa; trzeba inny wynaleść sposób. Ale jaki? *(namyśla się).*

John.

Ale jaki? *(kładzie palec na czole)*

Lord.

John!

John.

Mylord!

Lord.

Znalazłem już. Przed przybyciem tutaj czytałem w bardzo ciekawem dziele, że młoda dziewczyna przestała natychmiast śpiewać kiedy poszła za mąż. Otóż i Zofię trzeba wydać z mąż.

Ciąg dalszy nastąpi.

Cztery Miesiace Pobytu

NA JEDNEJ Z WYSP MARKIZOW POSROD DZIKICH.

— PRZEZ —

H. MELVILLE.

Przekład z ang. Zuzanny Zajączkowskiej.

(Ciąg dalszy).

Załoga nasza składała się, z małym wyjątkiem, z gromady istot znikczemniałych, nastających na siebie wzajemnie, a zgodnych tylko, gdy szło o znoszenie z pokornem poddaniem się niegodnego i tyrańskiego postępowania kapitana. Szaleństwem byłoby, gdyby tylko dwóch lub trzech bez współudziału reszty, stawić chciało opór jego nadużyciom! Pogorszyliby tym sposobem położenie swoich współtowarzyszy, a na siebie szczególniej ściągnęliby zemstę dowódzcy.

Życie to na okręcie dałoby się zresztą znieść łatwiej, gdybyśmy byli pewni, że w pewnym, oznaczonym czasie skończy się nasza niewola; ale wyprawy na połów wielorybów około przylądka Horn trwają częstokroć cztery do pięciu lat; my wypłynęliśmy dopiero przed piętnastoma miesiącami, i dotąd nie mieliśmy powodzenia: przy samowoli więc kapitana nie miał znaczenia termin umową zakreślony, i nie mogliśmy nawet przewidzieć końca wyprawy. Nie myliłem się w ówczesnych moich przypuszczeniach: upłynęło już bowiem przeszło lat trzy, od czasu, jak opuściłem okręt „Dolly," a błąka się on jeszcze wciąż po oceanie Spokojnym; przed paru dniami nawet wspominały pisma czasowe, że przybił do wysp Sandwichskich, ażeby ztamtąd puścić się w dalszą podróż na brzegi Japonii.

Przedsięwziąłem więc stanowczo opóścić Dolly, a nie mogłem dokonać tego otwarcie i z godnością; jedna tylko pozostawała mi droga: ucieczka. Skoro utwierdziłem się w mojem postanowieniu, począłem się starać o możliwie dokładne wiadomości o wyspach i ich mieszkańcach; podzielę się tem, co zebrać mogłem w tym kierunku z czytelnikiem, ażeby tem łatwiej mógł zrozumieć następne moje opowiadanie.

Zatoka Nukahiwa, zakreślająca kształt podkowy, ma cztery godziny obwodu. Prowadzi do niej wązki przepływ od strony morza, a z obydwóch stron usiadły po dwie wyspy bliźnie, około 500 stóp wyniesione nad poziom morza. Od tych wysp brzeg cofa się ku środkowi i tworzy rodzaj głębokiego półkręgu. Ląd podnosi się odrazu w niewielkich, zielonych wyniosłościach, stopniowo podwyższa się w pagórkach, które wyglądają, jak dalszy ciąg zastygłych morskich bałwanów, aż wreszcie dochodzi do szczytów wyniosłych, których błękitne zarysy tworzą tylną ścianę obrazu. Do piękności okolicy przyczyniają się wiele głębokie, romantyczne doliny; zdają się wychodzić wszystkie z jednego środkowego punktu, i w równych liniach dążą do wybrzeży; górne ich końce gubią się w cieniu gór. Każdą z tych dolin przerzyna strumień przezroczy, który tu i owdzie udaje wodospad, i niknie z przed oczu, następnie znów się ukazuje w większych i głośniejszych kaskadach, aż uspokojony, cicho i powolnie wpada do morza.

(C. d. n.)

POSZUKIWANIA.

Niżej podpisany poszukuje swej żony, która go opuściła dnia 4 stycznia i zabrała ze sobą czworo dzieci. Najstarszy Kaźmierz jest niemową i liczy lat 8, drugi Władysław liczy lat 6, Mańka lat 3 a Franciszek 1½. Jest ładną, młodą kobietą, ma blond włosy, umie mówić po polsku i litewsku i cokolwiek po angielsku. Z nią razem wyjechał człowiek średniego wzrostu, który ma blond włosy, jest ospowaty, mówi niewyraźnie i jąka się, ma wąs zawsze ogolony. Ktoby z Szan. Rodaków znał miejsce ich pobytu, niech mi doniesie i dostanie $5.00 nagrody.

Adam Aleksandrowicz,
(10-12) Shamokin, Northumberland Co., Pa.

Poszukuję w ważnym interesie mego szwagra Piotra Gontowskiego, którego żona umarła w starym kraju. Pochodzi z pod zaboru moskiewskiego, z Guberni Łomża.

Józef Perkowski,
Webster, Mass.

Poszukuję Jana Hendzela. Przybył do Ameryki 3 lata temu. Umie także po niemiecku. Pochodzi ze wsi Felsendorf z powiatu Ciesrzanów z Galicyi.

Jan Kasior, l. b. 91.
Alverton, Westmoreland Co., Pa.

We ważnym interesie poszukuję Józefa Betlejewskiego i Jana i Józefę Barowskich. Pochodzą z pod zaboru rosyjskiego, z gubernii płockiej, powiatu Rypin, gminny Staro-rypin, ze wsi Sumin. Upraszam donieść swoje adresy.

Józef Betlejewski,
l. b. 539. Reynoldsville, Jefferson Co., Pa.

Ja niżej podpisany, poszukuje moich kolegów. Wojciecha Nawoja i Walentego Krawca, którzy pochodzą z Galicyi, z powiatu Kolbuszowa i są już w Ameryce 2 lata. Ktoby wiedział miejsce ich pobytu lub oni sami niech mi raczą donieść pod adresem:

Jan Kot,
10 Midile str., Holyoke, Mass.

Donoszą moim krewnym i znajomym, że ja Joanna Betlej, (z domu Krakowska) jestem w Fall River, Mass., od lat kilku i nigdzie nie odjeżdżałam. Ponieważ znajomi i krewni są niezawodnie o mnie niespokojni, więc niniejszem ich zawiadamiam, ze w Fall River, Mass., stale zamieszkuję lubo nie razem z mężem, który poszukiwanie do Gazety podał.

Joanna Betlej, (11-15)
Fall River, Mass.,

Poszukuję mojego męża Gustowa Hertman, który opuścił mnie z trojgiem dziećmi i zabrawszy $800 wyjechał w nieznane mi strony dnia 1 marca z Livonia. Sta., N. Y. Jest wzostu średniego, pociągły na twarzy, na wąs wielki, chód wolny, blondyn, Ktoby z rodaków don ósł mi o nim chętnie nagrodzę.

Karolina Hertman,
L. B. 72, Livonia Sta., N. Y.

Poszukuję Jana Pluszczewskiego, który ma przebywać w Hadley. Mass. Mam od jego brata list dla niego.

Wincenty Narkon,
L. B. 51, Whately, Mass.

Poszukuję brata Józefa Kowalskiego, jest fachu krawieckiego, obecnie ma przebywać w New Yorku; Pochodzi z Galicyi ze wsi Goleszów, Powiat Mielec. Ktoby wiedział z szanownych rodaków, lub on sam proszę mi donieść pod adresem:

Antoni Welcing,
36 Moris Str., Amsterdam, N. Y.

Poszukuję mojego kolegi Józefa Harabury. Pochodzi z pod zaboru rosyjskiego, z gubernii suwalskiej, z augustowskiego powiatu, gminy Dębowo, wsi Mogilnice. Niedawno tamu przebywał w Sparland, Ills. Ktoby z rodaków o nim wiedział lub on sam niechaj raczy mi donieść:

T. Szmygla, l. b. 65, Hibbing, Minn.

Poszukuję bratanków swoich Wacława i Wincentego Żelanisów, pochodzących z gubernii Suwałki.

Ktoby o nich wiedział, lub oni sami, niechaj raczą mi donieść pod adresem:

Antoni Żelanis.
Mt. Carmel, Northumberland Co., Pa.

Poszukuję polskiej dziewczyny za żonę. Liczę lat 22, pochodzę z Galicyi. Panienki liczące nic więcej jak lat 19 do 20 upraszam przysłać swą fotografię a ja poślę swoją i chętnie odpowiem na wszelkie zapytania.

W. Kielar, Oil City, Venango Co., Pa.
11 — 13

Trzemeszno, dnia 21 Lutego, 1896. Prowincya Poznańska. Do Szanowej Redakcyi Gazety Polskiej w Chicago. Syn mój Józef Ponicki wyemigrował przed kilkunastu laty do Ameryki i prowadził w pierwszym czasie korespondencyą piśmienną ze mną.

Ponieważ już blisko 4 lata upłynęły jak nie mam od syna mego żadnej wiadomości, udaję się przeto z uniżoną prośbą do Szanownej Redakcyi, aby raczyła najłaskawiej w łamach pisma swego umieścić że Józef Ponicki będący w Ameryce, jest przez ojca swego Karola Ponickiego z Trzemeszna poszukiwany i w razie jeżeli już nie żyje uprasza się dać ojcu jego o tem wiadomość.

Ufny iż ma prośba najłaskawiej wysłuchaną zostanie, pozostaję z wysokim szacunkiem uniżony sługa.

Karol Ponicki,
z Trzemeszna. Prowincya Poznańska.

Ja niżej podpisana poszukuję swego męża, Macieja Kupiec, który przebywa w Ameryce 8 lat, miał być podobno w Detroit Mich. Pochodzi z Galicyi wsi Mostrzynice powiatu Gorlicy ja przyjechałam z kraju do Ameryki 28 Lutego 1896 i jestem w Chicopee, Mass, bez przytułku. Ktoby z rodaków wiedział miejsce jego pobytu proszę mi donieść pod adresem:

Bronisława Kupiec,
L. Box 922 Chicopee, Mass.

Podaję do wiadomości, że w tutejszej okolicy jest do dostania gruntu jeszcze na kilka tysięcy familii, to jest, na prawie w „homestead" gruntu rządowego. Ziemia jest tu urodzajna, niema gór ani kamieni, nie jest za sucha i są prerye. Grunta od 5 do 6 mil od miasta są do sprzedania po 2.50 do 4 dol. za akier na długie wypłaty.

Zwracam na to uwagę naszych rodaków, którzy zamyślają się osiedlić na gruncie.

L. N. Bauer,
South Emlenton, Alberta, Canada.

WASHINGTON.

Washington, 6 marca. Prezydent powołał do Washingtonu generała - majora Wesley Merritt, głównodowodzącego departamentem Missouri. Pogłoski są, że prezydent zamierza wysłać do Kuby komisyę dla naocznego przekonania się o stanie rewolucyi i w tym celu powołał Wesleya Merritt. Doradzcy prezydenta twierdzą, że prezydent nie zdecydował się jeszcze jak ma postąpić, czy podpisać uchwały co do Kuby lub pozostawić całą kwestyę wyłącznie kongresowi. Wszyscy ministrowie są zdania, że prezydent "znajduje się w tarapatach".

Konsulowie amerykańscy na Kubie dostarczyli informacyi bardzo niezadowalającej. Po większej części znajdują się oni w miastach portowych i wymawiają się nieznajomością co się dzieje we wnętrzu kraju. Raporta te, sprawozdania Hiszpanów tutaj w Washingtonie, oraz sprzeczne doniesienia rewolucyonistów, sprawiły to, że prezydent i gabinet jego nie wiedzą dokładnie, jak wielce rozszerzoną jest rewolucya, jej postęp i szansy powodzenia się.

Prezydent czuje, że skoro senat przyjmie rezolucye izby, zmuszony będzie uczynić coś stanowczego dla zadowolenia opinii publicznej. Jedyny jego sposób — w celu odwrócenia zarzutu dyktowania mu przez kongres i przyjęcia na siebie odpowiedzialności wybuchu wojny z Hiszpanią—jest wysłanie komisyi do Kuby. Powołanie Wesleya Merritt może być zgodnie z tą myślą wysłania takiej komisyi a może też jest dla naradzenia się o środkach wojennych w możliwej wojnie z Hiszpanią.

ODEZWA DO BRACI POLAKÓW.

Sprawa pomnika Tadeusza Kościuszki powinna każdemu Polakowi leżeć na sercu, a zwłaszcza my tu w mieście Chicago zamieszkali dbać o to powinniśmy. Sto pięćdziesięcioletnią rocznicę urodzin jego obchodzono w całej Ameryce, w najodleglejszych zakątkach Polonii, to też i niejeden grosz wpłynął na tak dawno oczekiwany Pomnik.

Wiemy o tem dobrze, że początek jest złożony, a dyrektorzy wraz z artystą Pomnika oczekują na umówioną sumę. Aby ta sprawa tak ważna nie zasypiała dłużej, postanowiono na posiedzeniu delegatów obchodowych na północny stronie wybrać komitet, by się porozumiał z dyrektorami i zapewnił ich, że dołożą wszelkich starań, by tej sprawie dopomódz.

Postanowiono również urządzić wielką zabawę letnią, a komitet natychmiast się postaral o wielki ogród, by mógł pomieścić z 20 tysięcy osób i udało mu się wynająć tak zw. Schutzen Park na dzień 4 Lipca r. 1896. Dzień ten wypadnie na Sobotę. Prosimy zatem szan. Towarzystwa i Organizacye, aby w tym dniu raczyły się wstrzymać od wszelkich zabaw, gdyż chcemy zaprosić całą Polonię in corpore, a gdy nam pogoda sprzyjać będzie, nie wątpimy, że szan. publiczność polska poprze ten czyn i niedługo czekać będziemy na wystawienie Pomnika T. Kościuszki.

Bliższe szczegóły tyczące się tej sprawy będą umieszczane w pismach tutejszych.

Najstarszy człowiek w Ameryce umarł.

Dubuque, Iowa, 5 marca. Na farmie blizko Manchester, w powiecie Delaware, umarł Christian Coonradt, najstarszy człowiek w Iowie a pewnie i w Ameryce, w wieku 116 lat Był żołnierzem w wojnie 1812 roku.

Demokracya, wolny handel i obecne trudne czasy.

Sól. Obecnie pod prawami Wilsona, sól, ta niezbędna potrzeba w domu każdej rodziny czy bogatej czy ubugiej, jest sprowadzaną z innych krajów — mimo tego, iz tutejszy nasz kraj posiada zasoby soli w takiej ilości, że starczy jej nam na kilka generacyi. Cło na sól, bil Wilsona zniósł zupełnie i skutek jest ten, że zamiast wydobywać sól z łona naszej ziemi, Europejczycy jej nam dostarczają taniej, jak można nam sól samym ze ziemi wydobywać.

"American Economist" No. 10 z 6 marca, podaje wymowne cyfry co do produkcyi i użytku soli. Wyjmujemy następne dane, które wielom otworzą oczy, co obecnie tutaj się dzieje:

W r. 1893 (do października) sprowadzono soli do Stanów Zjednoczonych 4,890 ton.

W r. 1894 sprowadzono 19,850 ton.

W r. 1895 sprowadzono 19,850 ton.

W r. 1896 żupy solne w Wyoming właściciele zamknęli i przestali wydobywać sól a w Michigan właściciele solarń obniżyli cenę płacy robotników i czas pracy przecięli na połowę.

Gdzież tu rozum?

W tych dniach z pod prasy "Gazety Polskiej" wyszły następujące dwa dziełka:

I.
Hrabia Parobkiem
U KMIECIA.

Komedya w 6 ciu aktach ze śpiewkami. Opracował z oryginału **Fr. Krawcowicz.**

Cena . . . . 50c.

II.
Niewiasta Polska
W początkach naszego stulecia (1800—1830 r.)

przez K. Wł. Wójcickiego.

W mocnej oprawie płóciennej ze złoconymi tytulikami. Cena $1.75

Redaktor "Zgody" pobiera od Związku Nar. Pol. 100 dolarów miesięcznej pensyi, na to, aby podawał w Zgodzie takie wiadomości, któreby interesowały wszystkich Związkowców. Powinien podawać wszystkie uchwały z odbywających się posiedzeń Sławetnego Centralnego Zarządu, powinien podawać wszelkie przeznaczone wydatki czy to dla architektów, czy to wydatki na "Zgodę" i wszystkie inne — aby Związkowcy wiedzieli na co Sławetny Rząd Centralny pieniądze przeznacza, które Związkowcy są obowiązani opłacać.

Redaktor "Zgody" nie zależy od Sławetnego Zarządu Centr. tylko od całego ogółu, który go obrał przez swych delegatów i temu ogółowi powinien też służyć.

Zamiast to czynić, plecie jakieś o sobie banialuki i o innych osobiste sprawy, które się psu na budę nie zdadzą.

Tak się rozleniwić nie mógłby żaden inny. Cała jego praca miesięczna w "Zgodzie" nie potrzebuje obecnie ani dwóch dni czasu, za co odbiera 100 dolarów.

Niniejszy No. 11 Gazety Polskiej z "Charter'em" Związku Nar. Pol. jest drukowany więcej 10 tysięcy egzemplarzy i wysyła się każdemu, kto tylko przyśle 5 centów.

Tym sposobem każdy Związkowiec może mieć "Charter" w domu — ten sam, który Zarząd Centralny Zw. tak bardzo go strzeże, aby nie wyszedł na widownię publiczną.

CHICAGO.

W rzezalni Swift & Co. w stockyard'ach zastrajkowało 50 ciu robotników zatrudnionych biciem świń, ponieważ firma zaprowadziła „płacę letnią" na mocy której każdy dostaje o 50 centów mniej. Strajkierzy twierdzą, że do lata jeszcze daleko i że płaca zimowa po winna trwać jeszcze przynajmniej kilka tygodni.

— W przeszłym tygodniu komisyoner Kent oddalił z pracy 92 ludzi z samego Wydziału Robót Publicznych. W departamencie Wody oddalonych zostanie 28 ludzi. Departament Ulic będzie następnym do „przejrzenia" w celu oddalenia znacznej liczby. Pomiędzy wszyskimi podatko-zjadami panuje ogromny popłoch, bo ani nawet „plecy aldemańskie" nic tu nie pomogą. Rada miejska wyasygnowała już kwoty pieniężne na rozliczne departamenta i szefy wydziałów i departamentów muszą się zastósować do sumy im wyasygnowanej na zatrudnienie oficyalistów.

— W ubiegły piątek oddalono z pracy miejskiej 30 ludzi z warsztatów reperacyjnych na północnej stronie miasta się znajdujących za rozporządzeniem komisyonera Kent.

— Osobliwość w postaci drzewa, które — jak rzeczoznawcy uznawają jest setki lat starem — wykopano w ubiegły czwartek na locie pod No. 173 Sheffield avenue, podczas wywożenia ziemi na zakładanie fundamentów pod nowo mający stanąć budynek.

W kopalni ziemi robotnicy znaleźli to drzewo 11 stóp pod powierzchnią ziemi. Wydobyto tylko samo drzewo, bez konarów, lecz jest zupełnie dobrze zachowanem. Drzewo musiało być naciętem setki lub tysiące lat temu, jak to oznaki wyraźnie pokazują. Również część drzewa musiała przebyć pożar, gdyż te części drzewa są teraz węglem.

Grunt nie został nigdy poruszonym jak długo Chicago istnieje.

Obecnie miejscowość ta jest celem schadzki sąsiadów, którzy rozprawiają o cenności drzewa. Oddanem zostanie na własność Chicagoskiemu Towarzystwu Historycznemu.

— Przeszły piątek inspektorowi pocztowemu Stuart i jego podwładnym udało się aresztować trzech sprytnych „green goods men", tj. takich którzy to niby dobrze fałszowane papierowe pieniądze sprzedawali bardzo tanio innym, po większej części chciwym ludziom z kraju. Aresztowani nazywają się Charles H. Vogel, Albert Gray Vogel i Frank Sunth. Szelmowska ta trójka łatwowiernym kupcom „sprzedawała" $25,000 papierowych fałszowanych pieniędzy za $1000, lecz gdy przyszło do wymiany pieniędzy zwykle kupujący dostał zawiniętą cegłę lub pakę brunatnego papieru. Prowadzili oni od paru miesięcy świetny interes. Inspektor poczty zasypany był skargami oszukanych głupców. Ci „green goods men" łatwowiernym pokazywali paki dobrych pieniędzy, lecz gdy dostali zapłatę wydawali paki bez żadnej wartości zawierające stary papier, drzewo lub cegły. Przez długi czas inspektor i jego asystenci tropili oszukańców, lecz nie mogli na żaden ślad wpaść, bo oszuści mieli sojusznika pomiędzy telegrafistami, który wszystkie telegramy do nich kopiował i im oddawał a telegramy same pozostawały w ofisie telegraficznem nie tknięte ani nikt się po nie nie zgłaszał. Nareszcie inspektor wysłał jednego ze swych podwładnych do Keokuk City, Iowa, i tam ten odgrywał rolę jednego z ludzi chcących zakupić podrobionych pieniędzy. Rezultatem cierpliwych i usilnych a zręcznych starań było nareszcie schwycenie szelmowskiej i oszukańczej trójki. Aresztowanych zabrano do Joliet, gdzie stawieni zostaną przed sędzim rządu.

— W piątek wieczorem nieznani napastnicy napadli na James'a W Sheridan, gdy ten znajdował się zaledwie o kilkanaście kroków od swej rezydencyi No 390 Ashland boulevard i obrabowali z pieniędzy i kosztowności na $750. Stało się to około 7 godziny wieczorem. Po obraniu i zbiciu ofiary, napastnicy uszli.

— W piątek rano przeszło 100 osób zaledwie uszło znacznych uszkodzeń lub utraty życia podczas towarzyszenia pogrzebowi przy West 19-ej i Fisk ulic.

Wszyscy stali na chodniku drewnianym, który nagle się załamał i stojący na nim spadli wszyscy w bezładną kupę ludzkości. Znaczna liczba odniosła uszkodzenia, jedni większe drudzy mniejsze.

Odbywał się pogrzeb zwłok pani Jedlickiej, czeszki z Lake, Ind. Ciało zostało przeniesione ztamtąd do domu córki pod No. 153 W. 19 ul. W domu odbyły się krótkie obrzędy żałobne, poczem trumnę wyniesiono dla zawiezienia do czeskiego kościoła św. Prokopa, gdzie miało się odbyć nabożeństwo żałobne.

Podczas gdy gromada ludzi stała na chodniku, tenże z trzaskiem naraz się zapadł na ziemi blisko 7 stóp z całym ludzkim ładunkiem. Przez dobrą chwilę panował ogromny popłoch. Jednakże ludziom posiadającym więcej przytomności udało się powstrzymać panikę. Z niosących trumnę trzech, także spadło lecz pozostałych dwóch z wielką przytomnością umysłu zdołało trumnę, lubo zwieszoną na stronę, utrzymać tak długo, dopóki nie nadskoczono z pomocą, inaczej byłaby trumna z trupem spadła także na leżących na ziemi nieszczęśliwców Kobiety były bardziej przerażone od mężczyzn: krzyczały, jęczały i płakały, narzekania i okrzyki zgrozy słyszeć się dały ze wszystkich stron, nareszcie wyłamano płot oddzielający próżną lotę od ulicy i powalone na kupie kobiety i mężczyźni mogli pomału się wydobyć na miejsce wolniejsze. Jedna z kobiet odniosła straszną ranę na czole. Zabrano ją do poblizkiego salonu i tam opatrzono. W ogóle kilkanaście osób poniosło rany, uszkodzenia, potłóczenia, wywichnięcia nóg lub rąk, itd.

Przyczyną nieszczęścia były słupy podtrzymujące chodnik. Najprzód chodnik załamał się w środku a potem obaliły się słupy boczne.

Po ochłonięciu z przerażenia, żałobnicy zabrali trumnę z trupem do kościoła gdzie już dalej odbyło się wszystko bez przypadku.

— W piątek popołudniu eksplozya w budynku No. 395-397 5-ta ave., zajmowanym przez pralnią Troy Laundry Company, była przyczyną śmierci jednego człowieka E. W. Graff, 15 Meridian str,. a 9 innych zostało wyleczonych. Okazało się, że pękła rura odprowadzająca zużytą parę tak zwana „exhaust ipe". Grant był maszynistą a wszyscy inni zatrudnieni byli zakładaniem fundamentów pod nową maszynę parową. Tuż przy nich stał kocioł parowy o sile 60 koni. Bez żadnego poprzedniego znaku, nagle pękła i urwała się rura i w momencie całe miejsce napełnionem było gotującą wodą. Siła eksplozyi poodrywała cegły u murowane naokoło kotła parowego. Poparzonych zabrano do szpitala.

— Kandydatami na aldermanów w 16-ej wardzie są następujący panowie: Na tykiecie demokratycznym: Piotr Kiołbassa; na tykiecie republikańskim: Jan Szerman (obecny alderman) lub J. J. Dahlmann.

— W sobotę popołudniu umarł J. H. Mc Vicker, pionier manażerów teatralnych w naszem mieście i właściciel sławnego „Mc Vicker teatru" obok redakcyi „Tribune". Powodem śmierci była apopleksya.

— „Evviva I' Halia! Evviva il re Umberto!" takie były okrzyki Włochów w niedzielę na zebraniu klubu „Italia" z okazyi klęski Włochów w Abisynii. Czterdziestu członków klubu oświadczyło gotowość wyruszenia do Afryki i pomszczenia się na Abisyńczykach. Hrabia Rozwadowski, tutejszy konsul włoski, przewodniczył zgromadzeniu i wysłał do swego rządu kablogram powiadamiający o 40 ochotnikach. Hr. Rozwadowski w wymownych słowach opowiedział zebranym Włochom o bohaterach, którzy polegli w Abisynii. Wspomniał dumnie o macierzystym kraju Włochach, o jego bogactwie, i dodał, że utrata 4000 lub 5000 żołnierzy dla tak wielkiego kraju jak Włochy jest niczem. W prawdzie Włochy pogrążone zostały w żałobę klęską pod Adową, lecz jest dosyć jeszcze wiernych i walecznych synów aby pomścić się. Po konsulu przemówił po angielsku adwokat O. H. Serritella wypowiadając nadzieję, że wkrótce spodziewa się zobaczyć jeszcze większe zebranie Włochów, gdy teraz stoczą z Abisyńczykami zwycięzką bitwę — o czem wcale nie wątpi. Słowa jego doprowadziły zebranych Włochów do takiego entuzyazmu, że wciąż wykrzykiwali: „Evviva I' Italia!"

(Konsul włoski niezawodnie jest Polakiem lub pochodzenia polskiego. Red.)

— Ubiegłej niedzieli popołudniu, podczas gdy Antonio Ungone obchodził po ulicach i wybierał z wyrzucanych odchodów i odpadków kawałki, dla swego użytku lub pożywienia, znalazł beczkę w uliczce (alley) pomiędzy Indiana i Prairie aves., niedaleko 48 ej ulicy, na której leżała modra koszula. Włoch ucieszony niezmiernie sięgnął po koszulę i gdy ją wziął w rękę, ukazało się mu ciało człowieka bez głowy. Przerażony do najwyższego stopnia spojrzał bardziej w beczkę i zobaczył głowę trupa owiniętą w płócienną szmatę obok korpusu.

Przestraszony Włoch począł uciekać, aż nie dopadł do swego mieszkania 5006 Armour ave. i powiedział swemu 18-letniemu synowi Jerzemu co zobaczył. Chłopak bez zwłoki czasu udał się do stacyi policyjnej 11 prycinktu i opowiedział porucznikowi Ronk co jemu jego ojciec powiedział.

Natychmiast sierżant Merar i kilku policyantów udali się do miejsca opisanego. Znaleźli w beczce oprócz pociętego ciała, starego mężczyzny ciało niemowlęcia, zaledwie kilka dni liczącego, płci męzkiej. Policya sprowadziła wóz patrolowy, na który wtoczono beczkę i zawiozła ją do karawaniarza Rolston'a na Lake ave., gdzie oględziny koronerskie odbyły się w poniedziałek.

Ciało z odciętą głową, mogło być mężczyzny wieku 70 do 75 lat, i policya nie wie nazwiska ofiary tajemniczej zbrodni. Niewiadomo czy było popełnione morderstwo lub nie. Niektórzy sądzili, że mogła to być sprawka studentów medycznych.

Głowa całkiem odciętą była od korpusu. Ciało miało oznaki nacięć jakby zadane jakiemś narzędziem. Prawa noga odciętą była po kolana.

Ciało dziecięcia wyglądało na wiek około 10 dni. Gdy je znaleziono, było całkiem skulone. Owinięte było w białą flanelową koszulę.

Znalezienie tych ciał w beczce wywołało ogromną sensacyą. Kapitan policyjny Aldrich zmartwiony był ogromnie, że coś podobnego zdarzyło się znaleść w dystrykcie pod jego opieką. Jeżeli to jest sprawka studentów medycznych — jak mniema kapitan — to chce tak długo śledzić, dopóki nie znajdzie winowajców i będzie zatem, aby ich surowo ukarać za taką nieroztropną publikę.

Miejsce, gdzie znajdowała się beczka, jest w tyle dwóch próżnych lotów.

— Przeszło 500 Litwinów zgromadziło się przeszły niedzieli w południe w sali kościoła św. Jerzego, na rogu 33 ciej i Auburn ave., dla zaprotestowania przeciwko oszczerstwu jednego dziennika tutejszego, który podał, że tutejsi Litwini to same paupry i zbieracze szmat. Samo zgromadzenie dosadnie wykazywało, że zarzuty nie mają żadnej podstawy.

P. Józef Adomajtis, redaktor „Lietuvy" organu tutejszych Litwinów, przewodniczył na zgromadzeniu. Sędzia Theodore Brentano zapewnił zgromadzonych, że dziennik, który podał zarzuty, mylił się grubo. Zarzut, iż Litwini pracują za 75c. na dzień i z tego jeszcze umieją pieniądze oszczędzić, jest chlubą raczej jak szyderstwem. Dalej opowiedział, że nie może sobie przypomnieć aby kiedykolwiek jaki Litwin stawiony był przed sąd za jaką kryminalną sprawę.

Przemawiali także: Eugeniusz Seeger, P. Jenitis, A. Olszewski i Aleksander Bijański.

Następnie całe zgromadzenie przyjęło następujące rezolucye:

„Postanowiono, że my litewscy obywatele miasta Chicago niniejszem protestujemy na zarzuty na nas podane przez źle usposobione lub mylnie poinformowane osoby, i niniejszem upraszamy oświeconą prasę tego miasta, aby przedstawiła następujące historyczne fakta i statystykę, ażebyśmy mogli być sądzeni według naszych zalet:

"Sześć lat temu kolonia litewska w Chicago liczyła 100 osób. Dzisiaj przeszło 10,000 Litwinów zatrudnionych jest w rozmaitych zajęciach w tem mieście. Z nich 2,000 są krawcami, zarabiającymi od $1.50 do 4.00 na dzień, 2,500 pracownikami w wyrobach z drzewa, cieśli i stolarzy; 500 jest szewcami, 500 lejownikami (molders) i 400 balbierzami. Posiadamy 12 towarzystw wzajemnej pomocy i 9 organizacyj politycznych, które razem tworzą Litewsko - Republikański Związek na Stan Illinois. Całkowita ludność litewska w Stanach Zjednoczonych wynosi przeszło 250,000 z których największa część jest w Pennsylvanii.

— We wtorek, 10go bm., wyjaśniła się tajemnicza sprawa znalezienia trupów starca i niemowlęcia, o czem wyżej podajemy. Okazuje się, że ciało starca i dziecięcia studenci dostali z domu powiatowego w Dunning w celach nauki. Policya wyśledziła, że ciała były w "Herring College" na stołach dysekcyjnych. Sekretarka kolegium, panna Elżbieta Shirra, dostarczyła policyi informacyi. Później dwóch studentów podało zeznanie policyi, że ciała oddali ekspressmanowi, który za $5.00 zobowiązał się wywieźć i pochować ciała. Ekspressman ten, negier, spotkał na ulicy swego znajomego i obaj za otrzymane $5 00 rozpoczęli hulać a ciało oddane do usunięcia postanowili pozbyć się czemprędzej, zapakowali je w próżną beczkę i pozostawili w beczce w Hyde Park. Policya zamierza kolegium pociągnąć do odpowiedzialności sądowej.

Ostatnie Wiadomości.

Przez zawalenie się fabrycznego budynku 10bm. pod N. 843—845 Allport ul. w Chicago, zostało pięciu ludzi niebezpiecznie pogniecionych. Norwiska ich są:

Józef Freek 22 lat stary, mieszka 799 Allport ul., Józef Homolka 22 lat, 616 Throop ul., Jan Krejal 13 lat mający mieszka na 21 i Throop ul, Lottie Kazle 12 letnia mieszkająca pn. 437 W. 21 ul.

Ludwik Schrini 15 letni mieszka pn. 807 Allport ul.

LONDYN, 10 marca. Donoszą z zachodnich i południowych Niemiec o wielkiej powodzi przez wylew rzek: Renu, Moseli, Saar, Main i Neckar. W powodzi straciło wielu życie.

LONDYN, 10 marca. Wiedeńskie depesze donoszą, że w Wiedniu ulice są zapakowane pozrywanemi drutami telegraficznemi, tak że jeżdżać nie można, przez padający i topniejący ciężki śnieg, który bez przestanku przez kilka dni ostatnich padał. W Tyrolu i Czechach jest wielki wylew wody; w wielu miejscowościach pociągi nie mogą kursować.

CHICAGO, 11 marca. Wczoraj o 4 godz. po południu spaliła się fabryka Lartz Wall Paper Co. 45 - 49 Randolph str. gdzie pracowało przeszło 600 ludzi. Strata wynosi $20,000.

STEREOSKOPY,

o których ogłoszenie Czytelnicy znajdą na innej stronnicy, powysełaliśmy (oprócz miejscowych w Chicago) ekspressem i pocztą do następujących panów:

Jan Gruczyk, Independence, Wis.
Paweł Krysztof, Autrim, Pa.
Michał Skorzyński, Brookston, Pa.
Law. Florek, Emlenton, Pa.
A. Okopinski, Mount Carmel, Pa.
J. L. Kwaterski, Brosonfield, Pa.
F. Mr czko, Ware, Mass.
St. Przystup, Amsterdam, N. Y.
Fr. Stefański, Shenandoah, Pa.
Jan Sieradzki, Hills Grove, Pa.
Józef Gawik, Radom, Ill.
Ant. Bura " "
Jan Gajtkowski, Philadelphia, Pa.
Piotr Witkowski, Ruchtel, Ohio.
W. Warmiński, Rock Glen, N. Y.
J. B. Grubba, Stevens Point, Wis.
Joseph Bulla, Freiburgers, Mich.

u których Czytelnicy "Gazety Polskiej" mogą obejrzeć sobie te Stereoskopy.

Ceny Targowe.

Chicago, 11 marca, 1896.

Towar	Cena
Pszenica, buszel	
Latowa No. 2	67½
" No. 4	65—68
Zimowa No. 2 czerwona	64½—67½
Kukurydza, buszel	
No. 2 biała	27—49
No. 2 żółta	27½
Owies, buszel	24—26
Zyto, buszel	
No. 2.	32—44
Winter patents beczka	3.50—3.73
Straights	3.30—3.50
Spring patents	3.20—3.50
Piekarska, worek 196 ft.	2.25—2.56
Żytnia	2.20—2.48
Siemiona, 100 funtów	
lniane	79—91
koniczyna	3.25 3.75
Tymotka	4.50—6.45
Wyborna tymotka	12.00—13.00
No. 1	11.00—11.50
No. 2	10.00—11.00
No. 3	8.00—8.50
Choice prairie	8.50—9 00
No 2	7.50—8.00
No 3	6.00—6.50
No 4	4.75—8.00
Słoma, wagon	5.50—6.00
Ospa (bran)	9.50—9.75
Kalafiory, crate	2.50—3.00
Ogórki, tuzin	2.00—2.25
Cebula, buszel	25—40
Kapusta, beczka	1.00—2.00
Strączki zielone, pudło	2.56—3.00
Pomidory crate	1.50—2.50
Wełna. Piękna nie prana	9—11
Jabłka, beczka	2.00—4.50
Banany, pęk	60—1.25
Cytryny pudło	1.50 4.00
Pomarańcze pudło	1.50—5.00
Masło: Creamery No. 1	19½ 22
Dairy — extra	21½
" packing	8-9
Łój	2—3
Żywy drób:	
Indyki, funt	10 13
Kury, funt	9—10
Kaczki, funt	10—13
Gęsi, funt	8½—9
Ser: Young America	9—11½
Szwajcarski	11—11½
Limburger	10½—11
Jaja, tuzin	9½—10
Cielęcina	4½—8
Bydło, sto funtów:	
Woły	3.10—4.50
Krowy	1.30—1.90
Texaskie	1.75—2.60
Cielęta	3.00—8.00
Żywe swinie, sto funt.	3.52—1.00
Skopy	2 70—3.60
Jagnięta	3.25—4.50
Wieprzowina, 100 f.,	9.80
Żebra, 100 funtów	5.27½—5.30
Smalec 100 funtów	5.80 6.10
Skóry: No. 1, zielone, solone, ft.	6½
No. 2, " "	5½
No. 1, cielęce	6½—8
Fasola, buszel	1.05 3.10
Kartofle, buszel:	
Burbanks	18—22
Hebrons i Rose	18—20
Mięszane	15—18
Słodkie kart. beczka	1.00—1.95
Zwierzyna:	
Jacksnipe	1.75—2 50
Zające, tuzin	85—1.50
Borówki czerwone beczka	1.25—.270

W Elgin, Ill., sprzedano w przeszły poniedziałek 11,400 funtów masła po 21c. funt. a 47,880 po 22c.

Listy polskie na poczcie.

Listy poniżej podane znajdują się na głównej poczcie. Po dwóch tygodniach zostaną odesłane do "Dead Letter Office" w Washingtonie, tam zostaną rozpieczętowane i odesłane na adresy tych którzy listy pisali.

1003 Augustyn Józef
1005 Balassa And.
1006 Banach Józef
1007 Banaszak Jan
1017 Blicharz B.
1021 Cegielski Jul.
1022 Chmielewski M.
1023 Cieślak Józ.
1027 Depowski Piotr
1029 Docis Józ.
1035 Farkas Stefan
1041 Frjanic Wagda
1042 Gałczyński Michał
1045 Glerczynski L. T.
1047 Gliszeński Jul.
1050 Gospo Franciszka
1055 Gurzan J.
1074 Iwyanowicz S.
1075 Jajko A.
1076 Jajko J.
1077 Jakowicz F.
1079 Judidicz W
1084 Kamiński M.
1088 Karp M.
1089 Kaspejewski A.
1090 Kasiulis K. (2)
1093 Kensesek J.
1103 Konkol A.
1104 Korbel M.
1105 Konkalik J.
1107 Kownacki S.
1109 Krisenski B.
1110 Kroznek K.
1111 Krull J.
1113 Kreak P.
1116 Kzreek J. (2)
1118 Kurynka A.
1119 Kurta Ł.
1120 Kwisiński A.
1126 Lepiński W.
1127 Lewandowski F.
1141 Markowik S.
1142 Macek A.
1146 Matek W.
1158 Michelski S.
1159 Minarik B.
1163 Moszczyński S.
1168 Nowakowski J.
1169 Obara S.
1171 Orszula F.
1173 Pacana W.
1174 Pajer F.
1178 Pilek F.
1181 Pczyby z N.
1182 Pudlo cz A.
1183 Radecki K.
1184 Radecka E.
1186 Rakowski A.
1188 Rebacz J.
1201 Rzeszewski S.
1204 Sak H.
1208 Schdichińska A.
1210 Schtudziński H.
1226 Ssoowski S.
1227 Skwarczeński J.
1233 Sozepiński S.
1248 Strozzona J.
1251 Suchowicki M.
1252 Szudowicz D.
1253 Sykosz J.
1254 Sykosz J.
1255 Szczerbowski J.
1256 Szewczyk A.
1257 Szot A.
1259 Teszmer E.
1263 Tobisz J. (2).
1264 Tomecka A.
1265 Tous W.
1269 Trzciński P.
1270 Tomczak M.
1271 Waszka M.
1281 Von Kalinowski W.
1283 Wabzia S.
1286 Walus M.
1287 Waluk M.
1294 Wicusik E.
1295 Winiarski M.
1298 Wiech W.
1300 Wisgird E.
1301 Wójcik A.
1302 Wolanowski A.
1303 Wojtunik J.
1306 Wozonzek M.
1311 Zidow F.
1313 Zentara J.
1315 Zizabyk J.
1316 Zlozewski N.
1317 Łobodzińska A.
1319 Łojek J.
1320 Łyszczarczyk A.